

Podjetništvo

Podravje • Bo E-ptica prva pripeljala v Haloze hitrejši internet?

➔ Stran 8

V središču

Slovenija • Del plače ali sejnine za pripadnost politični stranki

➔ Stran 7

Štajerski TEDNIK

Ptuj, torek, 14. marca 2023

Letnik LXXVI • št. 21 • Odgovorna urednica: Simona Meznarič • ISSN 1581-6257 • Cena: 1,90 EUR

kakovost bivanja
Danes priloga

Aktualno

Podravje • Cena za pluzenje najmanj 200 evrov, a izvajalcev ni

➔ Stran 2

Podravje

Ormož • Stavbo bi porušili in zgradili enako, a so kulturovarstveniki proti

➔ Stran 5

Gospodarstvo

Slovenija • Telekom in Telemach samovoljno spreminjata pravila

➔ Stran 9

Podravje

Ptuj • Igrišče za golf kupila zakonca Šegula

➔ Stran 9

Ljudje in dogodki

Ormož • Na trtne uši preži velikanski pajek

➔ Stran 11

Podravje • Zaradi dviga plače ob stimulacijo – to je slovenska realnost

Goljufanje delavcev, kjer se da

Nekatera podjetja so se ob dvigu minimalne plače za 100 evrov, da bi ohranila podoben obseg denarja za izplačila, odločila za odvzem možnosti do stimulacije ali pa pot do nje močno otežila. »To je slovenska realnost. Goljufanje delavcev na vse možne načine,« je oster prvi mož Sindikatov Podravja Milan Mesarič iz Slovenske Bistrice. Več na strani 3.

Foto: CG

Aktualno •

Zakaj (lahko) čestitamo direktorju ptujske Komunale

➔ Stran 3

Politika •

5.000 upokojencev z manj kot 300 evri pokojnine

➔ Stran 2

torkova
izdaja

Medvrstniško nasilje v šolah •

Ko fotografije gole učenke zaokrožijo po spletu ...

➔ Strani 6 in 7

Haloze • Stalna pripravljenost in nikoli zadovoljni občani

Cena za pluženje 200 evrov in več na uro, a izvajalcev ni

Še sreča, da je pomlad vse bližje, bi rekli haloški župani ob pogledu na prejete račune za zimsko službo v decembru in januarju letos. Za haloške občine so značilni kilometri in kilometri cest, ki vodijo do posameznih gospodinjstev. Stroški po kilometru ceste so izjemno visoki, zgolj pluženje v Žetalah stane več kot 40 evrov po kilometru oz. kot je izračunal eden izmed Haložanov, vsaj 200 evrov na uro. V Majšperku, kjer je za vzdrževanje odgovoren Jožef Žolger, so stroški za skoraj polovico nižji.

Zimska služba je tudi v primežu letošnje zime poskrbela za vroče facebook in gostilniške debate o (ne)prevoznosti cest. Tako občani kot občine pa si želijo, da zimskih pozdravov glede na že spomladanske temperature ne bo več in da v jeseni zima ne prehití koledarja. »Porabili smo že vsa sredstva za zimsko službo,« je dejal žetalski župan Anton Butolen.

Izvajalec zimske službe v največ občinah je Cestno podjetje Ptuj, ki ima podpisano pogodbo z občinami Hajdina, Videm, Kidričevo, Žetale, Cirkulane, Zavrč, Dornava, Markovci, Gorišnica, Juršinci, Makole in Poljčane. Seveda pluženja ne izvajajo sami, temveč v večini z lokalnimi podizvajalci. »Pri večini občin obračunavamo stroške zim-

ske službe dela po enoti mere in po količini opravljenega dela. Pavšalni obračun se ni izkazal za najprimernejšega, kajti ves čas se je eni od pogodbenih strank delala krivica.« Do letošnje zimske sezone so imeli pavšalno pogodbo sklenjeno tudi v Makolah, januarja pa so Makolčani že prejeli poziv za plačilo storitev, opravljenih v decembru, in malodane so doživeli šok. O konkretnih cenah niso želeli razpredati, saj da so še v pogajanjih glede cene na kilometer in tolmačenju dogovora. Sicer pa so podatke zaupale štiri občine v Halozah, ki ima vsaka na svoj način urejeno zimsko službo.

V Žetalah je občina pogodbo sklenila s Cestnim podjetjem Ptuj. Cena za pluženje cest je 42,18 €/km, posipavanje cest 36,36 €/km,

Foto: ČG

Cene pluženja in posipavanja v Halozah

	Pluženje	Posipavanje (brez materiala)	Izvajalec
Žetale	42 €/km	36 €/km	CP Ptuj
Videm	39 €/km	29 €/km	CP Ptuj
Majšperk	24 €/km	18 €/km	Jožef Žolger, s. p.
Podlehnik	44 €/km	44 €/km	Režijski obrat s podizvajalci

Vir: Občine

posipni material pa še dodatnih 166,41 €/m³. V primerjavi z lansko zimsko sezono 2012/2022 so se cene povišale za 2,5 %. V program zimske službe pa imajo v Žetalah vključenih 94,03 km cest. V Majšperku za prevoznost cest skrbi domačin Jožef Žolger. Povprečna cena pluženja znaša 24,18 €/km (lokalna cesta 28,05 € in javna pot 20,29 €). Povprečna cena posipavanja pa stane 56,61 €/km, kar pa zajema ceno storitve, ki je 18,26 €/km storitev, ter posipnega materi-

ala, ki znaša 38,35 €/km za posipni material. »Strošek se v skladu s koncesijsko pogodbo vsako leto poviša za 1%,« so pojasnili na občini. V program zimske službe je vključenih 175 km cest.

V občini Videm za prevoznost 234 km cest pozimi skrbi CP Ptuj, šest pogodbenikov ter režijski obrat, ki čisti tudi 10,7 km pločnikov. Cena ure izvajanja storitve zimske službe pri pogodbenih izvajalcih znaša 55 evrov na uro bruto, kar je mnogo manj kot v

ostalih občinah, kjer imajo ceno postavljeno na kilometer. Dodaten strošek občine je posipni material, do februarja so za 71 ton posipne soli odšteli 14.630 evrov. V primerjavi z ostalimi občinami se jim je v Vidmu tudi s CP Ptuj uspelo dogovoriti za nižjo postavko, ki je 29,5 evra na km ceste brez posipnega materiala, pluženja 39 evrov na km ceste, strošek sočasnega pluženja in posipavanja ceste je v mesecu januarju 2023 znašal 46 evrov brez posipnega materiala.

V Podlehniku plačajo le učinkovite ure

V Podlehniku je za opravljanje zimske službe zadolžen režijski obrat. Pluženje in posipavanje stane 50,40 evra na kilometer, zgolj posipavanje pa 44,80 evra na kilometer. K temu je treba prišteti še strošek posipnih mešaníc, 10 m³ stane 1.146 evrov. Do konca januarja so porabili okrog 200 m³, kar je občino stalo 22.936 evrov. V Občini Podlehnik je v program zimske službe vključenih 105 km cest, zgolj decembrski račun za pluženje ter posipavanje je znašal 45.700 evrov, v januarju je bil strošek še dodatnih 28.000 evrov. Predviden obseg denarja za zimsko službo, to je 55.000 evrov, so tako krepko presegle. Župan Sebastian Toplak pa višja plačila za izvajalce pojasnjuje: »Nekaj let nismo cen spreminjali, sedaj smo upoštevali inflacijo. Gre pa za strošek dela, stroja in goriva. Pri nas gre za izključno učinkovite ure, brez dodatnih stroškov za morebiten pregled cest, pripravljenost.«

Kljub na prvi pogled visoki ceni izvajalcev oz. kmetov, ki bi stali v vrsti za pluženje in posipavanje, ni. Tudi na CP Ptuj priznavajo, da je dandanes precej težko najti nove podizvajalce. »Zime so bile prejšnja leta zelo mile, dela v zimski službi so bila minimalna (3–5 akcij na sezono). Zaradi relativno malo dela v zimski službi se lokalni podjetniki oz. kmeti ne odločajo za nakup nove opreme, ko je stara oprema dotrajana. Takrat tudi običajno opustijo dejavnost. Odločitev za izvajanje zimske službe zahteva od izvajalca precejšnjo odgovornost in nenehno pripravljenost doma.«

Moja Vtč

Kmetom za pluženje vsaj 10 evrov manj

Cestno podjetje Ptuj za prevoznost cest v zimskem času skrbi s podizvajalci, pravijo, da jih je težko pridobiti, pa vendar nekateri domačini v tej obveznosti vztrajajo. »Stroje imam nabavljene, oprema je draga, tako da skorajda druge izbire nimam,« je dejal eden izmed njih, ki pa se ne želi imensko izpostavljati. Glede plačila je dejal, da je to okrog 30 evrov po kilometru, podobno je dejal neki drugi podizvajalec. Dobro plačilo na prvi pogled, a podizvajalci pravijo, da ta cena pokriva stroške le, če je snežna odeja tanjša in ne pride do poškodb na opremi.

Slovenija, Sp. Podravje • Nizke, nekoč kmečke pokojnine

5.000 upokojujencev z manj kot 300 evri starostne pokojnine

Nemalo kmečkih zavarovancev se na jesen življenja res težko prebija skozi življenja. Številni zaradi nizkih prihodkov niso zmogli plačevati prispevkov, ali pa so to storili v omejenem obsegu, posledica tega pa so seveda tako nizke pokojnine, da je z njimi nemogoče preživeti.

Upokojujenci so že drugi mesec zapored protestirali za višje pokojnine. Protestnega shoda se je udeležilo kar nekaj ljudi iz tukajšnjega okolja, med njimi tudi Veloslav Kumer iz Trgovišča pri Veliki Nedelji. Na družbenem omrežju je zaokrožila njegova fotografija s protesta. V rokah je držal sliko s kmečkim motivom – sejalcem, pod njo pa žalni trak z zneskom 380 evrov. Kot je pojasnil možakar, se shoda ni udeležil zase, saj je sam s svojo pokojnino zadovoljen, temveč v imenu tistih, ki imajo mizerne kmečke pokojnine. Želi opozoriti na te težave. Čeprav so ti ljudje vse življenje trdo delali na kmetiji, se danes čutijo nepotrebne in s tako nizkimi pokojninami komaj živijo človeka vredno življenje. »Ko sem slišal za shod upokojujencev, sem se pri bližnjih okoliških prebivalcih pozanimal, kakšno pokojnino pravzaprav imajo. Naletel sem na gospo, ki ima kljub polni delovni dobi 380

evrov kmečke pokojnine. Slišal pa sem celo za primer gospoda, ki prejema le 260 evrov. Kolikšno delovno dobo sicer ima, ne vem, vem pa, da je ves čas delal na kmetiji. Je pa tako. Ljudje niso imeli veliko in poleg vseh dajatev tudi številni niso mogli kaj dosti prispevkov plačevati. Kmetije so bile majhne, prihodka nizki. Menim, da sam sistem ni dobro postavljen. Ti ljudje so kupovali material – gorivo, umetno gnojilo itd., pri čemer so plačevali davke. Ves čas so tudi trdo delali. Na osnovi vsega tega bi morali dobiti dostojno pokojnino, da bi preživeli starost z neko socialno varnostjo,« je dejal in dodal, da za takšen položaj ne krivi samo sedanje vlade, temveč tudi vse prejšnje.

Najnižja pokojnina 272 evrov

V Sloveniji sicer po podatkih zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pokojnino prejema

skoraj 631.000 ljudi, od tega jih okoli 75 % dobiva starostno pokojnino. Preostali prejemajo invalidsko, vdovsko, družinsko ali delno pokojnino. Najvišja izplačana pokojnina je januarja znašala 3.391,40 evra, najnižja pa 294,80 evra. Medtem ko je bila najnižja družinska oz. vdovska pokojnina 272,60 evra.

Največ upokojujencev, 103.260 je januarja letos prejelo starostno pokojnino v višini med 600 in 700 evrov. Manj kot 500 evrov pokojnine je dobilo skoraj 30.000 upokojujencev, pri čemer jih je 4.605 prejelo od 200 do 300 evrov, 9.957 od 300 do 400 evrov in 15.159 med 400 in 500 evri. Po drugi strani pa kar več kot 28.000 upokojujencev prejema nekajkrat višjo pokojnino; 16.428 od 1.500 do 2.000 evrov, 9.765 od 2.000 do 2.500 evrov ter 2.149 več kot 2.500 evrov.

Najnižja pokojnina kmečkih zavarovancev za ožji obseg pravic, ki so dosegli polno pokojninsko

Foto: FB

Po družbenih omrežjih je zaokrožila fotografija Veloslava Kumra iz Trgovišča, ki se je udeležil protestnega shoda upokojujencev.

dobo (40 let), je pred februarjsko uskladitvijo znašala 409,70 evra, za polni obseg pravic pa 653,80

evra. Že te pokojnine so pod pragram revščine. Če pogoj polne dobe ni izpolnjen, pa posamezniku

zagotovljena pokojnina ne pripada oz. je ta še nižja.

Monika Horvat

Podravje • Zaradi dviga plače ob stimulacijo – to je slovenska realnost

Mesarič: »Goljufanje delavcev na vseh možnih področjih«

Dvig minimalne plače in drugih plač za odpravo plačnih nesorazmerij na eni, na drugi strani odvzem stimulacije. »To je slovenska realnost. Goljufanje delavcev na vseh možnih področjih in na vse možne načine. Stara parola pravi: pravi delu čast in oblast; menim, da je to le še prazna farsa,« je oster prvi mož Sindikatov Podravja Milan Mesarič iz Slovenske Bistrice.

Minimalna plača se mora vsako leto uskladiti najmanj z zneskom rasti cen življenjskih potrebščin. Tako je od januarja dalje določen nov neto znesek minimalne plače, to je 878 evrov neto, kar je 100 evrov več kot lani. Toda nekatera podjetja so se, da bi ohranila podoben obseg denarja za plače, odločila za odvzem možnosti do stimulacije ali pa pot do nje močno otežila. Delovna uspešnost je namreč variabilni del plače, je motivacijski dejavnik, urejajo pa jo kolektivne pogodbe ali akti delodajalca, kjer naj bi bili določeni pričakovani rezultati dela ter merila in kriteriji za izplačilo delovne uspešnosti.

Na Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) pa zaznavajo, da podjetja ukinjajo dogovorjene pravice ter posamezne dodatke vključujejo v povišanje plač. »Če te pravice niso določno urejene s kolektivno pogodbo v podjetju, je to mogoče in zakonito, čeprav tega seveda ne pozdravljamo. Najbolj pa škodi prav motivaciji za delo in večji produktivnosti, kar bodo na svojih rezultatih čutili lastniki,« opozarjajo.

Ob tem priznavajo, da ukinjanje dodatkov ali delovne uspešnosti ni nov pojav in da se pojavlja ob vsakokratnem dvigu minimalne plače, le da je tokrat bolj očitno. »Ob dejstvu, da se podjetja sooča-

Milan Mesarič, predsednik Sindikatov Podravja, opozarja na kršitve izplačila dodatkov pri minimalnih plačah.

jo s pomanjkanjem kadra, takšno poseganje v stimulativen del plače zagotovo ne pripomore k ohranjanju zaposlitev in k zadovoljstvu zaposlenih za prejeta plačila za delo, s čimer se bodo morali delodajalci slej ko prej soočiti sami.«

»Delodajalce in državo bi lahko bilo sram«

Ne gre pa pozabiti, da je osnovni namen usklajevanja minimalne pla-

če ohranjanje plačila za polni delovni čas na dostojni ravni. Čeprav je še to vprašljivo, meni Mesarič. »Nisem zadovoljen z višino minimalne plače. Ne zmorem si predstavljati, kako lahko nekdo preživi z minimalno plačo – 878 evrov, če je v najemniškem stanovanju, ko se najemnine gibljejo okrog 500 evrov in navzgor. Delodajalce in državo bi lahko bilo sram, vendar to ni odraz le naših gospodarstvenikov, politikov, temveč tudi družbe.

Foto: Mojca Vtič

se delavcem krčijo pravice, ko zaslужijo vedno manj, jih večina glede vstran. Na drugi strani se povečuje število upokoencev, zaposlenih v javni upravi, število režijskih delavcev. Sloveniji grozi kolaps,« napoveduje Mesarič.

Delodajalce je v imenu Sindikatov Podravja pozval k spoštovanju zakona o minimalni plači oz. da zakonsko določene dodatke (dodatek za nadurno delo, za nedeljsko delo, dodatek za delo na praznike, delovno dobo ...) prištejejo k znesku minimalne plače. »Pri pregledu večjega števila plačilnih list različnih delodajalcev smo ugotovili kršitve pri obračunu plač, predvsem glede nezakonitega prištevanja dodatkov k osnovnim plačam delavcev, ki imajo osnovno bruto plačo nižjo od z zakonom določene minimalne

Ko je minimalna plača kljub zasluženim dodatkom enaka

Predsednik Sindikatov Podravja se je 24. februarja podpisal tudi pod pismo oz. opozorilo delodajalcem, pri katerih so delavci člani

Sindikatov Podravja. Delodajalce je v imenu Sindikatov Podravja pozval k spoštovanju zakona o minimalni plači oz. da zakonsko določene dodatke (dodatek za nadurno delo, za nedeljsko delo, dodatek za delo na praznike, delovno dobo ...) prištejejo k znesku minimalne plače. »Pri pregledu večjega števila plačilnih list različnih delodajalcev smo ugotovili kršitve pri obračunu plač, predvsem glede nezakonitega prištevanja dodatkov k osnovnim plačam delavcev, ki imajo osnovno bruto plačo nižjo od z zakonom določene minimalne

plače,« je odločitev za pisno opozorilo pojasnil Mesarič. Zahtevajo, da delodajalci vse morebitne nezakonite obračune plač popravijo in delavcem izplačajo premalo ali nepravilno obračunane dohodke. »Če bomo pri izplačilu osebnih dohodkov v marcu zaznali ponovne nepravilnosti pri obračunih in izplačilih osebnih dohodkov delavcev, ki so naši člani sindikata, bomo nemudoma in brez opozorila zoper delodajalce kršitelje podali prijavo na ustrezne institucije,« je jasen sindikalist.

Mojca Vtič

Spodnje Podravje • Komunalna se je s ceno vode zavarovala kot kočevski medved

Zakaj čestitamo direktorju ptujske Komunalne

Direktorju Komunalnega podjetja (KP) Ptuj bi lahko čestitali za odličen izračun novih cen vode, saj je podjetje trdno zavaroval pred tveganjem. Žal ob tem ostaja bridki priokus, da pa je morda s svojo kombinatoriko neupravičeno obremenil denarnice uporabnikov.

Komunalna Ptuj je z izračunano ceno vodarine za letos na varni strani, ne glede na to, kaj se bo dogajalo s cenami elektrike. A bo komoditeta, ki so si jo zagotovili s skoraj 50-odstotnim dvigom vodarine, po žepih udarila potrošnike. Zanimiv je podatek, da nikjer v Sloveniji nismo zasledili tako ekstremno visokega dviga cene, kot ga je naredila ptujska Komunalna.

Kot je znano, so temeljni razlog za podražitev vode visoke cene elektrike. KP Ptuj ima pogodbo za elektriko za povprečno ceno okoli 400 evrov podpisano za celo leto 2023. Za prvo polovico leta jo zaradi cenovne kapice plačuje po 200 evrov. Ker kapica v drugi polovici leta zaradi umirjanja cen elektrike verjetno več ne bo potrebna, bo Komunalna Ptuj za elektriko plačevala polno ceno, se pravi 400 evrov. Glede na to, da je vodstvo podjetja v višjo ceno vode to že vračunalo, breme drage elektrike in odločitve vodstva podjetja, ki je podpisalo pogodbo o dobavi elektrike za 400 evrov za megavatno uro za celo leto, nosijo plačniki položnic.

Vsi trije scenariji v prid Komunalni

Širec se je pred tveganjem, da bi se podjetje zaradi nihajočih cen elektrike ekonomsko zamajalo, zavaroval kot kočevski medved.

V primeru, da kapice več ne bo, je z novo (višjo) ceno storitve pokrit.

Če bi se kapica v drugi polovici leta slučajno ohranila, bo ustvarjal presežek.

Če pa bi cene elektrike bile slučajno še naprej zelo visoke, pa je s 400 evri prav tako na varni strani, saj ima letno pogodbo in dražje elektrike letos ne bo plačeval.

Podjetje torej v nobenem primeru ne more pasti v izgubo, saj so si s podražitvijo zagotovili vzdržnost stroškov. Je pa na drugi strani grenko dejstvo, da bodo ceno tega ziheraštva plačali ljudje.

Cene elektrike so padle, bo voda (zato) naslednje leto cenejša?

Vprašanje je tudi, ali bo Komunalna Ptuj v naslednjem elaboratu

po novem letu cene spustila – glede na napovedi o padanju cen elektrike. Na Ministrstvu za okolje, prostor in energijo (MOPE) so namreč pojasnili, da so bile veleprodajne cene elektrike že konec lanskega leta okoli 200 evrov za megavatno uro. V malo-prodajo za končne odjemalce se cene prenašajo z zamikom. Ker so se pogodbe za 2023 sklepale po visokih cenah, se to sedaj odraža na podražitvah. Učinek padca cen elektrike na borzi bi potrošniki lahko občutili šele v drugi polovici letošnjega ali začetku naslednjega leta. A ker se nikoli ne ve, kakšno presenečenje lahko že jutri prinese politika na globalni ravni, novi pretresi s cenami in njihova eksplozivna rast niso izključeni. »Kaj se bo s cenami energije za dan vnaprej oziroma za nekaj mesecev naprej dogajalo v nadaljevanju leta, ne ve nihče. Lahko, da se bodo cene ustalile, lahko pa pride do ponovnih velikih dvigov. Lahko pa se bodo cene celo postopno nižale,« so poudarili na MOPE in navedli, da se dnevne borzne cene elektrike gibajo okoli 150 evrov za

Foto: CG

Če bo elektrika cenejša, bi se morala naslednje leto cena vodarine znižati. Bolj verjetno pa je, da se bo našel kakšen drug argument, s katerim se bo izvajalec lahko izognil nižanju cene.

megavatno uro. To je tudi cena, za katero je ta čas moč skleniti trimesčni zakup elektrike, medtem ko se pogodbe za celoletni zakup po pojasnilu okoljskega ministrstva trenutno sklepajo za ceno okoli 200 evrov za megavatno uro.

Ptujska cena višja zaradi dražje elektrike

Na takšni predpostavki (200 evrov) so ceno vodarine obliko-

vali tudi v Komunalni Slovenska Bistrica, kar je na seji občinskega sveta v Kidričevem sprožilo nemalo polemik. Porajalo se je vprašanje, ali so ceno pravilno preračunali v ptujskem ali bistriškem komunalnem podjetju. Begalo je predvsem dejstvo o bistveno višji podražitvi na ptujskem vodovodu.

Glede na vse zbrane informacije sta obe ceni pravilni, razlikujeta

se zaradi različnih vhodnih stroškov. Za prvo polletje je cena za elektriko zaradi kapice za oboje enaka (200 evrov). V drugi polovici leta bodo Ptujčani elektriko plačevali po 400 evrov, k čemur jih zavezuje pogodba, Bistričani pa verjetno nekje na ravni kapice, torej 200 evrov. Pogodbe sicer še nimajo, na novo ceno računajo do konca meseca.

Mojca Zemljarič

Hajdina • Seja, na kateri sta se dva svetnika celo opogumila

Je Merc z referendumom za snemanje mislil resno?

Marčevska seja hajdinskega občinskega sveta je bila kot običajno kratka, trajala ni niti celo uro. Z vprašanji in pripombami, ki očitno niso šle na županov mlin, sta se oglasila svetnika Slavko Burjan in Janko Merc.

Burjan je bil kritičen do podražitve vode in kanalizacije. Poudaril je, da je zagovornik upokoencev, ki so ekonomsko najšibkejša skupina z najmanjšo rastjo prihodkov. „Mi podražitve najbolj občutimo, dvig cen vode se nam zdi visok. Kot smo videli, je pri nas voda najdražja v Sloveniji. Župani se nekaj dogovorite, mi svetniki pa nato samo dvigujemo roke. Verjamem, da je podražitev upravičena, a ne v takšni meri. Pozitivno sicer ocenjujem, da občina subvencionira omrežnine,“ je povedal Burjan, ki je za vse podražitve glasoval proti. Župan Stanislav Glažar je komentiral, da je najlažje biti proti, rešitev pa nihče ne predlaga. Za višje cene komunalnih dejavnosti je dejal, da so to dejstva, ki se jim ni moč izogniti.

Oklestili subvencije omrežnin

Janka Merca je zmotilo, da občina v teh negotovih in zahtevnih časih znižuje delež subvencije za omrežnine. Skupaj z Aleksandrom Vaupotičem sta tudi vprašala, kam bodo namenili denar, ki je v proračunu namenjen za subvencije omrežnin in ga sedaj za ta namen ne bodo toliko potrošili. Župan Glažar je dejal, da mora občina

prav tako gledati na svoje prihodke. Po njegovih besedah lahko z denarjem, ki je bil rezerviran za subvencije omrežnin, obnovijo kakšen del vodovodnega omrežja ali ceste.

Znesek na položnici bo višji za 14 evrov

Ne da bi karkoli spreminjali, kot je bilo v gradivu za občinski svet pripravljeno, so hajdinski svetniki nove cene za vodo in kanalizacijo potrdili. Mesečni znesek na komunalni položnici za porabo 10 m³ vode bo višji za okoli 14 evrov – za vse tri dejavnosti skupaj: pitno vodo ter odvajanje in čiščenje odplak. Doslej je bilo treba plačati

29 evrov, po novem bo znesek na položnici blizu 43 evrov.

Povišale so se cene storitev na vseh treh dejavnostih (tisti del cene, ki ostane komunalni), hkrati so se znižale subvencije občinskih omrežnin: za vodo z dosedanjih 50 na 30 odstotkov, za odvajanje in čiščenje pa z dosedanjih 80 na 60 odstotkov.

Kaj bi snemali, če vse piše v Štajerskem tedniku ...

Svetnik Merc se je oglašil še na temo honorarjev za fotografije v občinskem glasilu. Dejal je, da je občutek, da je Hajdinčan slikanica, ker je v njem veliko fotografij in manj teksta. Honorar za fotografi-

Slavko Burjan je v imenu upokoencev oporekal višjim cenam komunalnih storitev.

Argumente za podražitve sta predstavila direktor KP Ptuj Janko Širec in vodja dejavnosti kanalizacije Jernej Šoemen, na fotografiji še hajdinski župan Stanislav Glažar in direktorica občinske uprave Lidija Terbullec.

Hajdinčani bi za vodnjake odškodnino

V razpravi na temo podražitev komunalnih storitev je bilo slišati zanimivo informacijo, da bodo Hajdinčani za degradirana zemljišča, na katerih so vodnjaki oziroma črpališča pitne vode za celotno spodnjepodravsko regijo, zahtevali odškodnino. Za zdaj bo to 20 odstotkov omrežnine, ki so jo doslej sicer puščali v vlaganjih koncesionarja za skupna vlaganja v sistemu, gre pa za okoli 13.000 evrov. Svetnik Aleksander Vaupotič je poudaril, da je območje občine zaradi črpališč degradirano, pri ceni vode se to občanom nikjer nič ne pozna. Župan Stanislav Glažar je dejal, da bodo v zvezi z odškodninami najeli cenilca, potem pa dalje videli, kako in kaj.

jo v glasilu sicer znaša osem evrov bruto. Župan se s kritiko ni strinjal, poudaril je, da jim drugi priznavajo, da imajo eno najboljših, če ne celo najboljšo občinsko glasilo, tudi vsebinsko zelo bogato. Merc je nato poizvedoval o županovi plači, v katerem plačnem razredu je, a jas-

nega odgovora na to vprašanje ni dobil. Za konec je povprašal, kdaj je predvideno snemanje sej občinskega sveta. „Občane zanima razprava na občinskem svetu. Je sploh volja, da bi se to snemalo ali bo treba na referendum?“ je vrtal in vrtal. Na tej točki je Glažarju pre-

kipelo. „Če bi ti in Burjan želela biti posneta? Saj bo tako v Štajerskem tedniku zapisano, kakšne norije govorita ...“ Po tem odgovoru več ni bilo ne vprašanih, predlogov in ne pobud, župan je sejo ekspresno končal.

Mojca Zemljarič

Dornava • Proračun, podžupana in nadomestne volitve

Podžupana sta Brumen in Kondrič

Župan občine Dornava Matej Zorko je imenoval podžupana, to sta Jože Brumen in Srečko Kondrič. Za svojo desno roko si ju je izbral, ker sta na volitvah dobila največje število glasov, dejavna sta v društvih in zelo dobro poznata delo v svojem okolišju; Brumen prihaja s Polenšaka, torej gričevnatega dela občine, Kondrič je doma v Dornavi.

Enako kot župan Zorko sta oba iz vrst stranke SDS. Da so lahko imenovali dva podžupana, je občinski svet na februarški seji spremenil statut, ki je doslej predvideval enega. „Menim, da je prav, da imata Dornava in Polenšak vsak svojega podžupana. Oba podžupana sta se s svojim večletnim delom pri ljudeh izkazala kot zaupanja

vredna, o tem sem se prepričal tudi sam. Vsak od njiju zelo dobro pozna svoj okoliš in ljudi. Konkretno se na Polenšaku veliko ljudi obrne na Brumna, najprej jim poskuša pomagati sam ali pa jih napoti na pravi naslov. Tudi na vrata občine večkrat potrka v imenu krajanov. Podžupan Kondrič je zelo dejaven v svojem kraju, aktiven v društvih,

pomaga ljudem, dobro jih pozna. Glede na to, da je že bil podžupan, mu zaupane naloge niso tuje,“ je svojo odločitev o imenovanju podžupanov utemeljil župan Zorko. Bruto letna nagrada za vsakega izmed podžupanov bo znašala 11.000 evrov, oziroma 917 evrov mesečno za vsakega.

Glede na to, da je bil župan izvo-

Srečko Kondrič in Jože Brumen sta med svetniki na volitvah dobila največ glasov.

ljen tudi za svetnika, a tega mesta ni zasedel, so v Dornavi izvedli nadomestne volitve. Kandidat za nadomestnega svetnika je bil samo eden, in sicer Drago Ciglar. Kolegom svetnikom se bo na seji občinskega sveta pridružil že na naslednji seji.

Letos trimilijonski proračun

Sicer pa so dornavski občinski svetniki v prvem branju februarja potrdili letošnji proračun, težak okoli tri milijone evrov. Glavnino investicijskega denarja (850.000 evrov) bodo namenili za energetsko sanacijo starega vrtca z novim načinom ogrevanja šole, vrtca, dvorane in občinske stavbe. Vgra-

dili so toplotno črpalko, ki so jo ta mesec zagnali. Župan in občinski svetniki so se odločili, da bodo projekt energetske prenove letos v celoti končali. V starem vrtcu bodo uredili tri šolske učilnice – glasbeno, tehnično in gospodinjstvo –, na južni strani strehe bodo najverjetneje namestili še sončno elektrarno. Celoten projekt energetske prenove starega vrtca z modernizacijo ogrevanja bo zahteval 1,1 milijona evrov, kar je po mnenju nekaterih svetnikov glede na končni rezultat veliko denarja. „V zadnjem mandatu župana Rajka Janžekoviča smo za 800.000 evrov zgradili šestoddelčni vrtec, sedaj bomo za 1,1 milijona evrov dobili tri učilnice,“ je na seji občinskega sveta razmišljal Srečko Kon-

drič. Marko Mernik ga je dopolnil z besedami, če bi tedaj vedeli, da bodo zneski tako zrasli, bi raje stari vrtec podrl in šli v novogradnjo. Odločitev za energetsko sanacijo je obžaloval tudi Brumen, vendar je dejal, da je sedaj treba naložbo izvesti do konca, saj prostorski pogoji v šoli res niso najboljši.

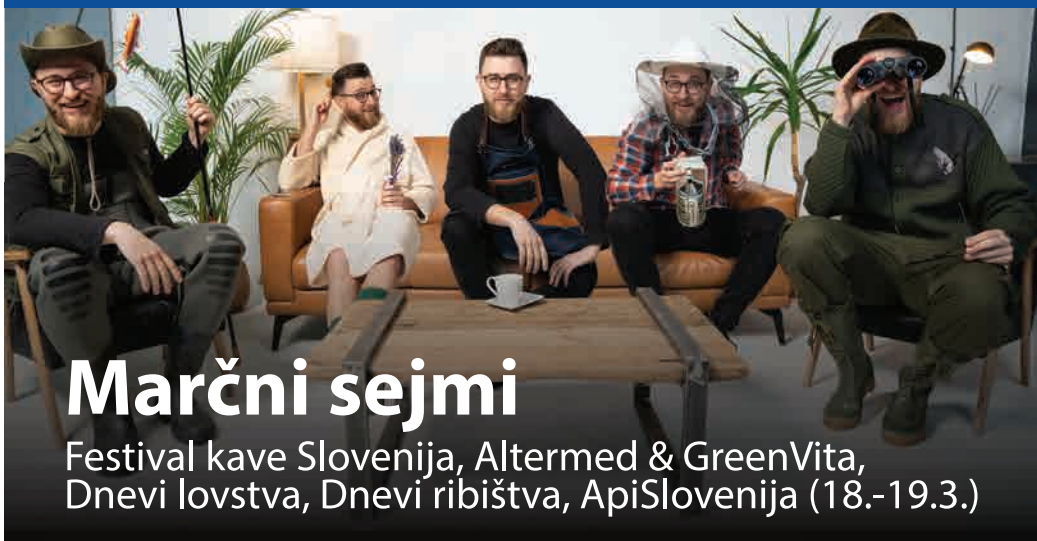
Občina Dornava je v letošnjem proračunu predvidela še sredstva za ustanovitev javnega zavoda za dvorec Dornava, komunalno ureditev nove ulice v Dornavi, nadaljujejo s projektiranjem vodovoda, v kontaktu so s projektanti za obvoznico mimo gradu, ozirajo se za možnostmi gradnje kolesarskih stez, še v tem letu bo občina dobila tudi novo spletno stran.

Mojca Zemljarič

Celjski sejem

17.-19. MAREC 2023

Marčni sejmi

Festival kave Slovenija, Altermed & GreenVita, Dnevi lovstva, Dnevi ribištva, ApiSlovenija (18.-19.3.)

Ptuj • Še ena črna pika mesta, ki ostaja brez prave rešitve

Podirajoči se Korošček mlin in kupi odpadkov

Korošček mlin ob potoku Studenčnica, streljaj od hotela Primus in v neposredni bližini topliških apartmajev, je nekoč predstavljal ponos mesta, zadnja leta pa je vse prej kot to. Propadajoči objekti na eni in kupi smeti na drugi strani gotovo ne sodijo nikamor, še najmanj pa v turistično precej oblegan del Ptuja.

V zadnjih letih je bilo več pobud za ureditev te problematike, a se zadeve ne premaknejo z mrtve točke. Da bo temu treba posvetiti več pozornost tudi na občinskem nivoju, je prepričana mestna svetnica Metka Petek Uhan, ki je na občino naslovila vprašanje o tem, ali načrtujejo ukrepanje in kakšna je predvidena časovnica: "V četrtini skupnosti Breg je Korošček mlin. Danes je to razvalina, ki bi jo bilo treba sanirati oziroma porušiti. Pred mlinom je tudi odlagališče odpadkov, mimo pa vodi turistična steza do Mitreja. Objekt je neurejen in nevaren ter kot tak ni v ponos urejenemu turističnemu mestu, kot je Ptuj." Kompleks je v neposredni bližini Term Ptuj in ob priljubljeni sprehajalni poti, ki jo uporabljajo mnogi domačini in turisti.

Res občina ne more nič, če gre za zasebno lastnino?

Na občini pravijo, da je nepremičnina, na kateri je Korošček mlin, v celoti v lasti več zasebnih solastnikov ter da skladno s predpisi o javnih finančah za občino velja prepoved vlaganj v tujo nepremičnino. Gradbeni zakon sicer določa ukrepanje, ko gre za nevarne objekte. To so tisti, ki neposredno ogrožajo zdravje in življenje ljudi, premoženje večje vrednosti, promet ali sosednje objekte. »Ker je predmetni objekt na zasebnem zemljišču v zadostni oddaljenosti od javne ceste in ne predstavlja nevarnosti za uporabnike ceste, občina tako nima pristojnosti oziroma pravne podlage, s katero bi lahko pristopila k reševanju predmetne zadeve. Po pridobljenih informacijah gradbenega inšpektorata RS glede postavljenega objekta Koroščekovega mlina ne tečejo inšpekcijski postopki,« pojasnjujejo na MO Ptuj.

Foto: DK

Objekt je v zelo slabem stanju.

V devetdesetih je tam delovalo podjetje Intes ...

Mlin ob Studenčnici na Ptujju je družina Korošček kupila leta 1917. Nekaj let kasneje so prijavi obrt mlinarstva in oljarstva ter postavili leseni prizidek. Kasneje so zgradili novo, večje poslopje za oljarno. V času druge svetovne vojne je bil mlin v celoti obnovljen, a je leta 1947 takratna oblast v celoti zasegla vse premoženje ter Marka in Uršulo Korošček obsodila na kazen dveh let zavora. S tem se je za tri desetletja prekinilo družinsko oljarstvo, a so kasneje obrt ponovno zagnali v Zamušanih, kjer jo izvajajo še danes. Do druge polovice 90. let je sicer ob Studenčnici delovalo podjetje Intes. Z denacionalizacijo je družina Korošček svoje premoženje dobila nazaj, trije od štirih dedičev pa so se odločili za prodajo svojih deležev. S tem se je dejansko začelo intenzivno propadanje tega kompleksa ...

Foto: DK

Neposredno ob mlinu je še vedno polno smeti.

Kadar gre za zapuščen objekt ob občinski cesti in drugih javnih površinah in obstaja nevarnost rušitve na cesto oziroma javno površino, je za to pristojna republiška gradbena inšpekcija. Ti pogoji v tem primeru bojda niso izpolnjeni, nevarnosti

naj ne bi bilo, zato na ptujski občini vztrajajo, da imajo v tem primeru povsem zvezane roke.

Določa pa Odlok o javnem redu in miru v MO Ptuj, da je zaradi varstva okolja in zunanje podobe kraja prepovedano upustiti vzdrževanje, čiščenje in urejanje zgradb, dvorišč, vrtov, nasadov, poti, ograj in drugih objektov, ki v neurejenem stanju kazijo zunanji videz okolice. Globa za prekršek za pravne osebe in samostojnega podjetnika znaša

2.500 evrov, za posameznika 250 evrov. Kot je razvidno iz zemljiške knjige, so nepremičnine v lasti štirih solastnikov.

Inšpektorji za zdaj le nad odpadke

Občinski inšpektorji so svetniško pobudo vzeli resno, prioriteto bodo ukrepali, kar se tiče odpadkov. Na območju Koroščekovega mlina bo opravljen inšpekcijski ogled, odredili bodo sanacijo oz. najbrž od-

stranitev v skladu s pristojnostmi. V delu, ki ni v pristojnosti občinskega inšpektorata, bodo zadeve odstopili v reševanje drugim pristojnim inšpektoratom. Opozorjanje na resnost tega problema je gotovo smiselno. Ne nazadnje so prav na podlagi večkrat podanih pobud in opozoril dosegli rušitev enega izmed gospodarskih objektov, ki je predstavljal nevarnost neposredno na severni strani lokalne ceste.

Dženana Kmetec

Ormož • Kje se je zataknilo pri načrtovani obnovi stare šole

Stavbo bi porušili in zgradili enako, a so kulturovarstveniki proti

Stara šola Svetinje, ki naj bi jo po napovedih lastnikov prenovili v butični, najmanj štirizvezdični hotel, še naprej propada in kazi videz sredi vse bolj turističnih Ljutomersko-Ormoških goric v Svetinjah. Kot kaže, se je zataknilo pri pridobitvi soglasja Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKD).

Uspešna podjetnica Bernardica Viher Gašparec je sredi poletja 2019 od občine za 75.000 evrov kupila propadajoč objekt. Za več kot 130 let staro stavbo na atraktivni turistični točki je ob nakupu razkrila zelo smeje in ambiciozne načrte – preureditev objekta v butični hotel z vsaj štirimi zvezdicami z gostinsko ponudbo in wellness storitvami.

Novoga vlagatelja so se razveselili tudi na občini, kjer so si obetali vrhunsko zgodbo, ki bo celotnemu turizmu in destinaciji dala dodano vrednost. A čeprav je od tega minilo že več kot tri leta, del na objektu še niso niti začeli in nič ne kaže, da bi do tega kaj kmalu prišlo. »Zanima me, kaj je vzrok, da investitor ne začne obnove. Krožijo namreč različne govorice. Menim, da ima občina pristojnost preveriti, kaj je pravi vzrok. Morda bi lahko pripomogla pri pridobivanju soglasja, če

je težava v tem,« je župana povprašal ormoški svetnik Damjan Rajh, ki ga je še zanimalo, kako se je občina zavarovala, če v določenem času ne pride do obnove. Po besedah župana Danijela Vrbnjaka naj bi se prenova zataknila pri pridobivanju soglasja Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Kakšna kazen je v prodajni pogodbi predvidena za investitorja, če ne bo uresničen poslovni načrt, župan ni razkril.

Na ZVKD striktno zahtevajo obnovo

V čem točno je težava, smo želeli preveriti pri lastnici, a brez uspeha. Po pojasnilu mariborske enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine (ZVKD) pa je, kot kaže, srž problema v tem, da želi lastnica obstoječo stavbo porušiti in na njenem mestu narediti popolno repliko, s čimer pa se zavod ne strinja. Zahtevajo

namreč, da staro stavbo obnovi.

Kot so povedali na Zavodu, so si stavbo ogledali tudi na terenu, da bi ugotovili dejansko stanje in tako lažje odločili, ali jo ohraniti ali zamenjati z repliko. Lastnica je naročila tudi pripravo posebnega poročila, v katerega so vključeni rezultati preiskav nosilne konstrukcije, obremenitev in potresne odpornosti, ki ga je leta 2020 pripravil Zavod za gradbeništvo Slovenije. »Na osnovi ogleda in izsledkov poročila smo ugotovili, da je splošno gradbeno stanje stavbe še relativno dobro. Potrebna pa bi bila obnovitvena dela za dosego popolne konstrukcijske trdnosti. Prenova šole bi tako bila mogoča,« so pojasnili. Svojo odločitev dopolnjujejo še s tem, da novogradnja, pa četudi s popolnoma enakim videzom kot sedanja stavba, ne bi bila več »stavbni fond arhitekture 19. stoletja«. Dodajajo še: »Prvo načelo našega strokovne-

Foto: MH

Pogled na staro šolo, ki še naprej vsem na oči žalostno propada ...

ga dela je ohraniti original, zagotoviti izvirnost, prvotnost.»

Sama šola sicer nima statusa spomenika ali statusa kulturne dediščine, je pa v območju spomenika Svetinje – vaško jedro, za katerega velja varstveni režim.

Zagotovo je ohranitev kulturne dediščine za naslednje rodove izjemnega pomena, toda dejstvo je,

da takšen objekt, kot je danes, ne more biti nikomur v ponos. Če do dogovora ne bo prišlo, se lahko zgodi (kot se je že marsikje, predvsem na Ptujju), da se bo stavba lepega dne pač podrla sama vase. Potem bo tudi – zdaj tako nesprejemljiva – replika prišla še kako prav. Če bo lastnik seveda sploh še zainteresiran zanjo.

Ob vsem povedanem pa ni zamenljivo dejstvo, da številne države EU spodbujajo in ponekod sofinancirajo novogradnje replik dotrajanih stavb, saj jim je jasno, da le na ta način lahko ohranijo podobo (in življenje) stavbne dediščine za zanamce. Pri nas pa je to očitno še znanstvena fantastika.

Monika Horvat

Ptuj, Podravje • Zapletom na CID ni videti konca

Brez direktorja, zdaj še brez sveta zavoda

Center interesnih dejavnosti Ptuj (CID) je bil nekaj dni brez vseh vodstvenih struktur. Dolgoletnemu direktorju Aleksandru Kranerju je mandat potekel, na nov razpis se ni prijavil, dve kandidatki, ki sta se, pa nista izpolnjevali pogojev. Ker v dveh poskusih svetu zavoda ni uspelo najti primerne kandidata, so poskušali z imenovanjem vršilca dolžnosti, a neuspešno. Nato so odstopili štirje od skupaj sedmih članov sveta. Zaradi vseh zapletov je bilo pod vprašajem celo izplačilo plač zaposlenim, a je občina tik pred zdajci našla rešitev.

Foto: CG

Poslovodni organ CID Ptuj je trenutno Benjamin Panikvar, vodja financ na MO Ptuj.

Svet zavoda je decembra objavil razpis za prosto delovno mesto direktorja CID Ptuj, ki pa so ga zaradi birokratskih zapletov razveljavili. Razlog naj bi bila napaka pri objavi razpisa, ki mora biti sočasno objavljen tako na spletni strani Zavoda za zaposlovanje RS kot v časopisu. Ker ni bilo tako, so se v izogib potencialnim pritožbam odločili za razveljavitev starega in objavo novega razpisa. Drugi je bil objavljen 17. januarja, s 15-dnevnim rokom za prijavo.

Prijavili sta se dve kandidatki, Staša Dabič Perica in Petra Filipič. Kot je pojasnil dosedanji predsednik sveta zavoda Gašper Malek, nobena izmed njiju ni izpolnjevala vseh zahtevanih razpisnih pogojev. Aleksander Kraner, ki je CID vodil zadnjih 15 let oziroma kar tri mandate, vloge ni oddal. Ker tudi po tem, ko je Kranerju mandat potekel, svet zavoda še vedno ni imel izbranega kandidata za to delovno mesto, so skušali najti vršilca dolžnosti. To bi lahko bil kdo izmed prijavljenih kandidatov ali zaposlenih. Med slednjimi pa interesa za to delovno mesto ni bilo. Neformalni dogovor je bil, da vodenje začasno opravlja Kraner kot vršilec dolžnosti. A ker seja, na kateri naj bi to potrjevali, ni bila sklepčna zaradi odsotnosti občinskega predstavnika, tega niso izvedli. Na občini, ki je usta-

noviteljica CID, so opozorili, da tak predlog ni bil skladen z ustanovnim odlokom, ki določa, da je vršilec dolžnosti lahko kdo od prijavljenih na razpis ali zaposlenih, ne enega ne drugega pogoja pa Kraner ni več izpolnjeval. »Torej bi bilo imenovanje njega za vršilca dolžnosti nezakonito,« vztraja jo na MO Ptuj.

Svet zavoda ni opravil svojega dela, ker ga ni mogel

Zaradi vseh zapletov in dejstva, da postopki niso bili izpeljani (pravočasno), so pred nekaj dnevi odstopili štirje člani sveta, in sicer predstavnika uporabnikov Gašper Malek (dosedanji predsednik) in Nataša Zagoranski, predstavnica zaposlenih Valerija Tekmec ter ustanoviteljica Andrejka Rojko. »Poskušali smo storiti, kar je bilo v naši moči. Iskali smo v. d. med zaposlenimi, a neuspešno. Nihče ni hotel prevzeti te funkcije. Nekaj časa je vladalo brezvladje. Dejstvo je, da svet zavoda ni opravil svoje naloge, ampak zato, ker ni imel izbire. Če ni kandidatov, ki bi izpolnjevali pogoje, jih enostavno ne moreš imenovati. Lahko pa zatrdim, da političnega vmešavanja, kot so namigovali nekateri, ni bilo,« pravi Malek. Pojavili so

se namreč očitki, da želi vodstvo občine na mesto direktorja imenovati „svojega“ človeka. Kar pa se je izkazalo za neupravičeno, saj med kandidati ni bilo nikogar, ki bi mu pripisovali katero izmed političnih barv.

Občina vendarle našla rešitev

V četrtek prejšnji teden so predstavniki ptujске občine na čelu z županjo Nuško Gajšek z zaposlenimi opravili sestanek z zagotovilom, da imajo rešitev. V petek so imenovali poslovodni organ, ki bo do nadaljnjega opravljal tekoče posle. »To je vodja financ na MO Ptuj Benjamin Panikvar. Na korespondenčni seji ga je imenoval mestni svet, in sicer skladno z 11. členom Zakona o zavodih,« je pojasnila Gajškova. Mestni svet bo na naslednji seji imenoval nove predstavnike sveta zavoda, ko bodo imenovani vsi člani, tudi predstavniki zaposlenih in uporabnikov, bo objavljen nov razpis za mesto direktorja. Do takrat pa so na občini poskrbeli, da bo delo teklo nemoteno in da so zaposleni v petek vendarle prejeli plače, čeprav so bile še dan prej pod velikim vprašajem. Direktor bo imenovan za mandat petih let.

Dženana Kmetec

Slovenija, Podravje • Kruto in težko medvrstniško nasilje tudi na šolah

Ko fotografije gole učenke

Učenko so nevede fotografirali na šolskem stranišču, čez pregradno steno, in preko lažnega profila na družabnem omrežju objavili sporno fotografijo. Fanta so potisnili skozi okno in dejanje posneli, posnetek pa delili na spletu. Otroke iz manj premožnejših družin nazivajo z »Lidlčki in Hoferčki« ... Da, tudi tako kruto in hudo je medvrstniško nasilje, ki se dogaja na osnovnih šolah po državi.

Nasilje med vrstniki, mladoletniki, se dogaja že od nekdaj in je prisotno praktično na vseh šolah. Tudi tukajšnje šole niso izjema. »V vsakem razredu se občasno nesoglasja ali mladostniška predrznost spremenijo v medvrstniško nasilje. Na šoli smo v zadnjem času obravnavali fizično, spletno in verbalno nasilje. Posebnega primera ne bi omenjal, saj so vsi posebni in predvsem za žrtev zelo stresni in neprijetni,« je povedal ravnatelj ormoške osnovne šole Aleksander Šterman.

Spletno nasilje najhitreje privede do samomora

Čeprav je tovrstno nasilje, zlasti fizično in verbalno, prisotno od nekdaj, pa so v današnjem času nove oblike trpinčenja in nadlegovanja. Nasilje se namreč ne dogaja več samo neposredno, temveč tudi daleč proč od nasilneža in je še toliko bolj skrb vzbujajoče. Govorimo o spletnem nasilju, ki je vsem sovrstnikom na očeh, po drugi strani pa skrito očem staršev. Kot opaža doktorica socioloških znanosti,

Foto: osebni arhiv

Dr. Lucija Čevnik opozarja, da izmed vseh oblik medvrstniškega nasilja spletno nasilje najhitreje privede do samomora.

profesorica filozofije in sociologije Lucija Čevnik, ki se pri svojem delu srečuje s starši, mladoletniki in tudi šolskimi službami s tovrstnimi težavami, je spletno nasilje eno najpogostejših oblik medvrstniškega nasilja. Po raziskavah sodeč naj bi vsak drugi osnovnošolec na svoji koži občutil tovrstno nasilje, številni pa tega ne razkrijejo ali celo ne prepoznajo.

Toda že eno samo kruto sporočilo lahko zelo zaznamuje posameznika in mu povzroči hude travme. Še zlasti neprijetne fotografije ali posnetki, ki se kot blisk razširijo po

Foto: Pexels

Več kot polovica mladih je že doživela spletno nadlegovanje

Prva večja raziskava s področja spletnega nadlegovanja Odklikni! iz leta 2019, v katero je bilo vključenih več kot 5.000 osnovnošolcev in srednješolcev do 18. leta starosti, je pokazala, da je kar 54,5 % vprašanih mladih že doživelo spletno nadlegovanje, pri čemer so žrtve spletnega nadlegovanja najpogosteje dekleta, srednješolke in osnovnošolke. »Za najpogostejše oblike nadlegovanja med osnovnošolci in srednješolci se je izkazalo širjenje neresničnih govoric o neki osebi (to je že doživelo 39,1 % vprašanih), pošiljanje sporočil z neprimerno vsebino (33,2 %) ter pošiljanje fotografij ali videoposnetkov, ki jih prejemnik ni želel videti (25,3 %).« Žrtve so bile najpogosteje nadlegovane preko programov za sporočanje (Messenger) ter spletnih družabnih omrežij (Facebook, Twitter). »Dekleta se v veliko večji meri zaradi nadlegovanja počutijo zaskrbljena, pod stresom, prestrašena, nemočna ter depresivna, fantje pa v veliko večji meri gledajo na tovrstno nadlegovanje kot zabavo, se jim zdi smešno, jim je vseeno ali pa na njih sploh nima vpliva.« Žrtve so dejanja najpogosteje ignorirale in niso ukrepale, ker da gre, po njihovem mnenju, pri nadlegovanju le za zabavo.

Sicer pa so v večini primerov nadlegovalci sošolke ali sošolci (40,5 %), najpogosteje fantje. Na vprašanje, ali so oni sami v zadnjih dveh mesecih koga nadlegovali preko mobilnega telefona ali interneta, je pritrldilno odgovorila desetina vprašanih.

Foto: CG

Ko bo imenovan nov svet zavoda, bo objavljen nov razpis za prosto delovno mesto direktorja.

zaokrožijo po spletu ...

Foto: Pexels.com

spletu in dosežejo veliko ljudi. Posledice spletnega nasilja so veliko hujše v primerjavi z nasiljem, ki se dogaja v fizičnem okolju. Takšno nasilje namreč ni omejeno, sega celo v dom žrtve, otroško sobo in se nikoli ne neha. »Prehaja v vse pore življenja žrtve, nikjer niso imuni nanj. Žrtve ne more ubežati ali se skriti – četudi se umakne v hišo, se na spletu nasilje še vedno dogaja. Sporočila ali slike ji sledijo povsod in vsakokrat, ko uporabi telefon. S samo enim klikom lahko nekdo nekemu povzroči neznanško škodo – na primer žrtev fotografira na stranišču in fotografijo objavi in razpošlje po spletu; ji sleče hlače in jo posname, posnetek pa samo v nekaj sekundah doseže številne naslove ... Žrtve se pogosto znajdejo v hudih stiskah. Izmed vseh oblik prav spletno nasilje najhitreje privede celo do samomorilnih dejanj,« je poudarila Čevnikova.

Deklico fotografirali na stranišču

Kako kruti primeri nasilja na šolah se dogajajo, je ponazorila s konkretnimi primeri, ki so se ji pri njenem delu še posebej vtisnili v spomin: »Šlo je za učenko, ki je bila zelo uspešna in so jo nazivali s 'piflarko'. Ta deklica je že tako bila del relacijskega nasilja, saj so jo sošolke izločile iz skupine. Postala je precej socialno izolirana. Nakar jo je nekdo, ko je bila na šolskem stranišču, fotografiral čez pregradno steno. Deklica ni vedela, kdo je to storil in storilca tudi nikoli niso odkrili. Slika pa je zaokrožila po spletu preko lažnega profila. Deklica ni več hotela v šolo in sploh jo je to dejanje nasilneža zelo duševno zaznamovalo.«

Pogosto pa so žrtve medvrstniškega nasilja otroci priseljencev, pri čemer Čevnikova opozarja zlasti na problem, da tem trpinčnim otrokom iz tujine ne verjamejo ne v šoli ne doma.

Ob tem je navedla še primer, ko so najstniki na eni izmed osnovnih šol napadli učenca in ga potisnili

Vse več kaznivih dejanj mladoletnikov

	2019	2020	2021	2022
Število vseh kaznivih dejanj	1.420	1.220	922	1.168
Nasilništvo	67	80	55	88
Poškodovanje stvari	86	77	81	69
Lahka telesna poškodba	83	62	50	67
Huda telesna poškodba	6	7	9	10
Grožnja	39	42	39	63
Izsiljevanje	19	16	14	18
Pornografija	62	61	48	50
Spolni napad otroka (do 15 let)	27	19	19	22

Vir: MJU

Foto: Pexels.com

Malo prijav na policijo

Žrtve se sicer – kot kaže – le redko odločijo za prijavo na policijo.

Lani so policisti skupno obravnavali 88 kaznivih dejanj nasilništva, ki so jih storili mladoletniki. Večina naštetih kaznivih dejanj je v zadnjih letih v porastu.

skozi okno. Nasilneži so dejanje posneli in videoposnetek objavili na spletu ter se žrtvi posmehovali. V medijih je odmevala tudi zgodba, kako je skupina najstnikov pretepla učenca in prav tako posnetek objavila na družabnem omrežju.

Sramotenje otrok manj premožnih staršev z Lidlčki in Hoferčki

Sicer pa so poleg spletnega in fizičnega nasilja na šolah tudi druge oblike medvrstniškega nasilja. Pogosta so zmerjanja z žaljivkami, poniževanja, zbadljivke ... Največkrat gre za nočevanje iz videza, socialnega statusa in nacionalne pripadnosti. »Tovrstno obliko nasilja je najtežje zajezi. Že poznano je, da otroke, ki izhajajo iz manj premožnih družin ter nimajo preg-

rešno dragih oblačil oz. jim starši te kupujejo v cenovno dostopnejših trgovinah Lidl ali Hofer, slabšalno kličejo Lidlčki ali Hoferčki.« V zadnji triadi osnovne šole pa se pojavlja tudi spolno nasilje.«

Nujno se je odzvati

Kot sicer opozarja Čevnikova, nasilneži le redko prenehajo izvajati nasilje. Zato je nujno, da ne pogledamo v stran, nasilneža ustavimo in žrtvi pomagamo. Pomembno je, da se odzovejo tako starši kakor tudi učitelji in učenci: »Največji problem je, da starši nasilneža ne prepoznajo, ali pa ga pretirano ščitijo in nočejo pri reševanju te težave sodelovati s šolo,« je dejala in obenem opozorila, da se je treba odzvati premišljeno, da žrtvi ne storimo še večje škode.

Monika Horvat

Slovenija • Funkcionarji in njihove finančne obveznosti do stranke

Del plače ali sejnine za pripadnost politični stranki

Pred vsakimi volitvami in po njih, pa naj gre za evropske, parlamentarne ali lokalne, se nekaj več govori o tem, koliko denarja posamezne politične stranke namenijo za svoje kampanje in koliko denarja bodo glede na volilni rezultat dobile iz državnega proračuna. Po drugi strani skoraj nič ne vemo o tem, kako se stranke financirajo in koliko znašajo članarine, še manj pa o finančnih obveznostih izvoljenih funkcionarjev, ki jih imajo v času svojih mandatov do stranke.

V mislih imamo evroposlance, državne poslance, mestne in občinske svetnike ter župane in podžupane, od katerih nekatere stranke zahtevajo, da določen delež svoje plače ali sejnine, kot tako imenovano dodatno članarino, nakažejo njej.

Pet odstotkov neto plače

Takšen način izražanja hvaležnosti oziroma pripadnosti stranki, s pomočjo katere je nekdo prevzel svojo politično funkcijo, ni nič posebnega ali novega, podobno prakso je uvedel že nekdanji enopartijski sistem v bivši Jugoslaviji. Vse stranke pa glede dodatne članarine vendarle nimajo enakih pravil. Natančno katere vse jo zahtevajo in katere ne, nam ni uspelo izvedeti, saj so nekatere gladko ignorirale naše pozive po odgovorih, smo pa dobili približen pregled čez obveznosti funkcionarjev, ki jih položaj v povprečju mesečno stane od nič do pet odstotkov neto plače.

Minimalna letna članarina v stranki SD znaša 25 evrov, člani, ki so nezaposleni ali imajo nizke dohodeke oziroma so v težkem materialnem položaju, ter šolajoča mladina plačujejo manj ali so članarine oproščeni. »Na podlagi Statuta in pravilnikov stranke SD je mesečni prispevek izvoljenih funkcionarjev pet odstotkov od neto plače, mestni in občinski svetniki pa prispevajo pet odstotkov od prejete sejnine,« so povedali pri Socialnih demokratih, ki so konec lanskega leta šteli 10.298 članov. Podatka, koliko denarja so lani zbrali s članarinami, nam še niso mogli zaupati, saj še ni bil objavljen v letnem finančnem poročilu.

Foto: Sta

Funkcionarji, člani SD, morajo na račun stranke poleg članarine nakažati še 5 % neto plače.

20 do 25 evrov za članarino

25 evrov je višina letne članarine tudi pri stranki Levica, prav tako ugodnosti za tiste, ki jim okoliščine ne dopuščajo plačevanja. »Višina obveznosti za izvoljene funkcionarje je opredeljena v pravilniku o članarinah, določene pa so po progresivni lestvici glede na prihodek,« pojasnjujejo pri Levici in dodajajo, da članarino občinskih funkcionarjev po progresivni lestvici obračunavajo dvakrat letno. S članarinami in drugimi finančnimi obveznostmi do stranke so lani zbrali 54.197 evrov.

Članstvo v Novi Sloveniji stane 20 evrov, funkcionarje na vseh ravneh pa še pet odstotkov od neto plače. »Župani, podžupani in svetniki prav tako prispevajo pet odstotkov od prihodkov, torej

od plače ali sejnine, znesek pa gre neposredno občinskemu odboru, iz katerega izhaja funkcionar.« Finančno poročilo za leto 2022 je še v pripravi, pravijo v NSi, ko ga bodo oddali na Ajpes, bodo znani tudi vsi prihodki stranke.

SDS-ov red s trajniki

Če bi lahko od stranke SDS glede na pretekle izkušnje nekako pričakovali, da od nje odgovorov na naša vprašanja ne bomo dobili, nas tudi tokrat spet ni »razočarala«, je pa gotovo presenetil aroganten odnos vladajočega Gibanja Svoboda, kjer so zapisali: »Politična stranka Gibanje Svoboda svojih pravnih aktov ni dolžna komentirati v javnosti, saj gre za interno organizacijo stranke. Članstvo v vsaki politični stranki je prostovoljno, kot tudi morebitni prispevki fizičnih oseb, kar ureja 21. člen Zakona o političnih strankah.«

Kar se SDS tiče, smo iz lokalne politike izvedeli, da ima med vsemi strankami največji red tudi pri poravnavanju finančnih obveznosti. SDS-ovi občinski svetniki, na primer, v začetku svojih mandatov z občinskim računovodstvom podpišejo izjavo, s katero se del sejnine, šlo naj bi za pet odstotkov od neto zneska, avtomatsko prenača stranki.

Čeprav stranka SLS v državni politiki praktično ni več igralka, pa je še zmeraj močna v lokalnem okolju, kjer je veliko županov njenih članov, podžupanov in svetnikov, ima pa tudi enega evroposlance. Od vodstva stranke kljub večkratnim pozivom nismo dobili odgovorov na zastavljena vprašanja, so pa nam župani povedali, da je njihova edina obveznost 20 evrov letne članarine, medtem ko jim deleža od prihodkov ni treba nakazovati.

Senka Dreu

Foto: Sta

Tudi za SDS enako velja podobno kot pri SD; poleg članarine nakazujejo še del sejin.

Zavrč • Občina obupala nad Runami, poiskali so drugega ponudnika

Bo E-ptica prva pripeljala v Haloze hitrejši internet?

Haloške občine že nekaj let čakajo na optično omrežje v okviru projekta Rune. Zemeljska dela se še vedno niso začela, termini pa se prestavljajo iz enega v drugo leto. Vmes je bilo sicer poslanih nekaj dopisov s pojasnili, a to ljudem, ki nimajo normalnega dostopa do interneta, ne pomaga prav veliko. V občini Zavrč so zato že začeli iskati drugo alternativo.

»Glede na prve informacije, ki so nam jih posredovali, bi morali biti vsi naši občani danes priključeni na optično omrežje. Da se to ni zgodilo, naj bi bila kriva korona. To jaz zelo težko razumem, ker smo v času korone pripravili in izpeljali največ projektov,« je poudaril završki župan Slavko Pravdič, ki je začel dvomiti v napovedi podjetja Rune Enia iz Sežane. Pred časom jih je pozval, da želi biti vsak mesec obveščen glede napredovanja del in projektiranja za njihovo občino. Pa se je zakomplciralo tudi na tej točki, saj so vmes zamenjali še direktorja. Prejšnji se na pozive občine ni odzival slabo leto dni. Nato so sicer prejeli neki dopis, iz katerega pa ni bilo mogoče prav nič razbrati. Konec februarja pa so jih iz podjetja Rune Enia ponovno seznanili o »predvidenih« začetkih del. Zapisali so, da so izvedli naročilo za projektiranje, ki se bo začelo predvidoma v marcu. »Po zaključku projektantskih del, ki so glede na izvedeno naročilo in z njim povezano dinamiko predvidena poleti, se bo začela gradbena faza projekta. Ta je predvidena za drugo polovico

Težave tudi z mobilnim signalom

Na območju celotne občine Zavrč je zelo slab tudi mobilni signal, marsikje ga sploh ni. Vodstvo občine se bo zato v kratkem na to temo sestalo s predstavniki Telekoma in poskušalo najti rešitev. Ne pristajajo več na odgovor, da mora biti zaradi bližine meje signal nekoliko oslabiljen. »Ko pridemo na primer v Varaždin, pa ima tam marsikdo še vedno slovenski signal,« je poudaril župan Slavko Pravdič. Glede na zakonodajo morajo sicer mobilni operaterji mobilni signal zagotoviti samo do meje. Da ne bi šel čez, zmanjšajo njegovo moč, zato so posledično težave z mobilnim signalom na celotnem mejnem pasu.

leta, ko bo sočasno potekala gradnja primarnega in sekundarnega omrežja,« so pojasnili v Rune Enia. Zaradi besede »predvideno« se lahko vse skupaj ponovno zamakne tudi za leto, dve ali več, čemur smo bili do sedaj že večkrat priča.

E-ptica lahko dosega hitrosti optike

Prav zato so se na občini Zavrč že povezali s podjetjem E-ptica iz Žalca, ki omogoča dostop do internetnega priključka optične kakovosti, in sicer brezžično. Gre ta

tako imenovano »zračno optiko« (AirFiber). Po besedah direktorja Milana Žoharja so v povezavi s telekomunikacijskim operaterjem Novatel priključeni na optično hrbtenico Republike Slovenije enakovredno kakor drugi njim znani operaterji. Optično omrežje so tako že pripeljali v Žalec, kjer je glavni razdelilni center. Od tam pokriva celotno spodnjo Savinjsko dolino, Celje z okolico in večji del Velenjsko-Šaleške doline do vključno Plešivca, vse do Paškega Kozjaka, do meje z Mislinjsko in Dobrnsko ob-

Foto: CG

Glede na tokratne napovedi Rune Enia naj bi optično omrežje začeli graditi v drugi polovici letošnjega leta.

čino. Še posebej se osredotočajo na ruralna, hribovita območja, kjer ljudje nimajo dostopa do kakovostnega optičnega omrežja. Njihovo omrežje bo predvidoma enako hitro kot omrežje Rune, uporabnik pa namesto kabla do hiše dobi samo posebno anteno. Gre za izjemno napredno tehnologijo, ki je tudi kompleksna za upravljanje. Na območju završke občine namepravajo postaviti več oddajniških sistemov, če bo seveda prišlo do

skupnega sodelovanja. Žohar je ob tem poudaril še, da lahko v prihodnje oddajnike postavijo tudi v druge haloške občine, če bi pokazale interes. Omrežje E-ptica in Rune se ne bosta izključevali, uporabniki bodo lahko izbrali eno ali drugo. Bo pa najverjetneje participacija za E-ptico nekoliko višja, predvidoma naj bi znašala okoli 400 evrov na gospodinjstvo. Družinam, ki si tako velikega zneska ne bi mogle privoščiti, naj bi na pomoč prisko-

čila občina. Predstavitve podjetja in njihovih storitev bo še ta mesec v Zavrču, kjer bodo lahko občani izvedeli več podrobnosti. Predstavniki občine in podjetja E-ptica so se sestali že trikrat, so pa tik pred potrditvijo sodelovanja. Župan Pravdič je podjetje E-ptica opisal kot zanesljivega partnerja, ki bi lahko že v prvi polovici letošnjega leta začel vzpostavljati optično omrežje na območju završke občine.

Estera Korošec

Podravje • Na skupščini strojnega krožka o namakanju

»Pri traktorjih ne zaostajamo, pri namakanju pa«

Strojni krožki so bili nekdaj ustanovljeni zaradi med sosedske pomoči, danes se zdi, da služijo druženju in izmenjavi informacij, je dejal predsednik Strojnega krožka Dravsko Polje Milan Unuk. In informacije so bile v ospredju tudi na nedavni, 29. skupščini krožka, ko so člani izpostavili nujno po namakanju dravskih polj, k besedi pa povabili tudi kmetijsko ministrico Ireno Šinko.

Milan Unuk je prvotno spomnil na mukotrpno izvedbo komasacij, ki pa so se skozi leta izkazale za pravilno odločitev. »Enako zajeten izziv kot komasacije so namakalni sistemi. Kdo bo delal na tem projektu, besed hvale ne bo slišal, kvečjemu grajo. Ko pa bo minil določen čas, pa bodo rekli, hvala bogu, da je vztrajal, enako je bilo pri komasacijah.« Dodal je še: »Kmetje se morajo najprej dogovoriti in odločiti za namakanje, nato pa od Sklada kmetijskih zemljišč pričakujemo vodenje projekta, od kmetijskega ministrstva pa denar.«

Ministrica Irena Šinko je poudarila, da je temelj vsakega namakalnega sistema interes kmetov. »Določiti morate območje, kjer lahko pridobite 67 % zemljišč za namakanje, če tega ne morete zbrati, se nima pomena o namakanju niti pogovarjati. Če pa se odločite in bo trdna volja, potem ne bo težava premagati tudi drugih ovir, karkoli vas bo zanimalo, vprašajte.« Prav tako je zavrnila strah kmetovalcev, da bi ob morebitnem birokratskem trudu na koncu zmanjkalo denarja za sofinanciranje namakalnih sistemov. »Če smo se odločili, da bomo

financirali namakanje, potem se bomo potrudili, da bomo to tudi financirali,« sta zagotovila tako ministrica kot sekretar Darij Krajčič.

»Če ne bo interesa, potem ne bo namakanja«

Direktor občinske uprave v Kidričevem Damjan Napast je izpostavil, da bi občina potrebovala že pomoč ministrstva ali sklada pri določanju območij za namakanje, saj da je že to skorajda misija nemogoče. »Potrebujemo pomoč pri določitvi območja, oblikovanju

Foto: Mojca Vtič

Ministrica Irena Šinko in državni sekretar Darij Krajčič

Na Vipavskem v namakanje 1.500 hektarjev

Skupščine se je udeležil tudi državni sekretar Darij Krajčič, ki je zadolžen za pospešitev namakanja slovenskih polj. Izpostavil je vipavsko območje, kjer bodo gradili namakalni sistem na 1.500 ha velikem območju. »Sklenili so, da po začetku projektiranja dodatnih kmetov, ki se do roka niso odločili za namakanje, ne bodo vključevali, za prvo leto namakanja pa so si zadali cilj 2029. Na Vipavskem bo predviden stalni strošek 60 evrov na hektar, dodatno še poraba vode, na drugi strani pa so donosi od 30 do 40 % višji pri koruzi oz. je ta razlika še višja glede na sušo. Če znamo vsaj malo predvideti, potem vemo, da bomo res težko kmetovali brez namakanja.« Dodal je še, da naj bi v Sloveniji kmetje namakali nekaj pod 7.000 ha. »Na ravni evropske komisije se čudijo, zakaj je pri nas tako malo zanimanja, namreč pri traktorjih ne zaostajamo, pri namakanju pa.«

Foto: Mojca Vtič

Strojni krožek Dravsko polje združuje več kot 180 članov.

pogodb, da lahko gremo do kmetov, pomoč bi potrebovali že od začetka.« Ministrica je odvrnila, da ne more kmetijsko ministrstvo odločiti, kateri kmetje morajo namakati, enako ne Sklad kmetijskih zemljišč. »Če ne bo interesa, potem ne bo namakanja. Vi najbolj veste, katere površine so primerne za

gradnjo namakalnih sistemov.« Okrog 100 udeležencev skupščine je nagovoril tudi Miroslav Kosí, predsednik Strojnega krožka Ormož. Ocenil je, da je aktivno sodelovanje strojnega krožka pri namakanju pomemben korak naprej za kmete na Dravskem polju. Spomnil je, da v Vipavi predvidevajo zagon

namakalnega sistema leta 2029, pa so že v zaključni fazi pridobivanja soglasij. Ob tem pa je dejal: »Situacija v kmetijstvu je resna, če ne bomo nekaj storili, potem tudi nam ne bo več do druženja in piknikov. Hrana postaja orožje – moramo se zavedati tega.«

Mojca Vtič

Slovenija • Telekom in Telemach samovoljno spreminjata pravila

Klavzula o inflaciji in uporabniki brez pravic

Komunikacijski operaterji nas takorekoč dnevno bombardirajo s ponudbami novih paketov in cenovno ugodnih izdelkov, med poplavo teh informacij pa se znajdejo tudi povsem resna sporočila, ki se tičejo našega naročniškega razmerja.

Ki jih, resnici na ljubo, pogosto spregledamo ali v najboljšem primeru zgolj preletimo in se v lastno škodo ne poglobimo v pravniško latovščino, ki zahteva temeljito preučitev. Tako je najbrž večina uporabnikov ravnala tudi konec februarja, ko je Telekom objavil »spremembe pogojev uporabe elektronskih komunikacijskih storitev«.

Uskladitev enkrat na leto

Med njimi je tudi klavzula o uskladitvi cen z inflacijo. »Telekom Slovenije je v luči spremenjenih tržnih razmer ter z namenom nadaljnjega zagotavljanja najsodobnejših komunikacijskih storitev in ohranjanja odlične uporabniške izkušnje kot novost pri svojem poslovanju primoran vključiti določbo o možnosti usklajevanja cen elektronskih komunikacijskih storitev z letno stopnjo rasti cen. Tako bomo enkrat letno, najkasneje do 1. maja, lahko uskladili cene storitev z letno stopnjo rasti cen, ki jo javno objavlja Statistični urad Republike Slovenije,« so zapisali. Uskladitve z inflacijo naj letos še ne bi bilo, pa tudi v prihodnje, dodajajo, sploh ni nujno, da se bodo cene tudi zares zvišale. Pri glavnem državnem operaterju tudi zagotavljajo, da so spremembe skladne s slovensko in evropsko zakonodajo.

S čimer pa se nikakor ne strinjajo v Vseslovenskem združenju malih deležnikov (VZMD), kjer so prepričani, da so takšne enostranske spremembe pogodbenih pogojev neveljavne in za obstoječe naročnike nezavezujoče.

Nedopustne spremembe brez aneksa

»Spremembe lahko veljajo izključno za nove naročnike oz. obstoječe, ki bi podpisali ustrezen aneks, saj si Telekom Slovenije v doslej sklenjenih pogodbah ni ustrezno pridržal pravice do enostranske spremembe splošnih pogojev,« pravi predsednik združenja Kristijan Verbič. »V izjavi so samo pavšalno navedeni nekateri razlogi za spremembo cen, ki pa ne izključujejo tudi drugih, nena-vedenih. Na tak način si Telekom pušča obilico možnosti za dvigovanja cen, ki večinoma ne izhajajo iz objektivnih in preverljivih okoliščin, hkrati pa ne poda nikakršnih metodologij in okvirov, v kakšnem znesku se lahko cena storitve spremeni. Tovrstna ureditev ne zadosti pravnim standardom, ki

Foto: Pixabay

jih postavlja zakonodaja na področju varstva potrošnikov, in jih je v nekaterih svojih odločitvah že dodatno tolmačilo tudi evropsko sodišče.«

Pri Zvezi potrošnikov Slovenije (ZPS) pa opozarjajo, da se z novimi določili zmanjšuje varnost potrošnikov. Telekomovci so sicer dosedanja pravico do odstopa od

pogodbe v prvih 30 dneh od prejema obvestila o spremembah pogojev »prijazno« podaljšali na 60 dni, a to v praksi, tako menijo na ZPS, ne prinaša nobene prednosti za uporabnika, saj ta v primeru dejanske podražitve telekomunikacijskih storitev prihodnje leto od pogodbe že zdavnaj ne bo več mogel odstopiti.

Foto: CG

Stare prakse na sodišču, čas je za nove

Telekom Slovenije pa ni edini, ki je v svoje pogodbe vključil klavzulo o inflaciji, saj je to že konec lanskega leta storil tudi Telemach, medtem ko pri T-2 in A1 tovrstnih sprememb, kot zatrjujejo, ne načrtujejo. Pri A1 so v začetku leta spremenili cene nekaterim paketom, pri T-2 pa ostajajo nespremenjene.

A to ni edini »spor« med telekomunikacijskimi operaterji in njihovimi naročniki – pri VZMD so namreč v imenu naročnikov konec lanskega leta vložili kolektivno tožbo zoper Telekom, ki naj bi v zadnjih petih letih zaradi neutemeljenih podražitev oškodoval najmanj 450.000 naročnikov v skupni vrednosti skoraj 123 milijonov evrov, kar je približno 270 evrov na naročnika.

Podobne tožbe so letos vložili še zoper operaterje A1 Slovenija, Telemach in T-2, kjer naj bi bilo podobno oškodovanih še približno 800.000 naročnikov. Vse operaterje so najprej pozvali k izvensodni poravnavi, a neuspešno, zato bo o njihovi krivdi zdaj presojal sodišče. Telekomu in Telemachu je očitno že jasno, da s takšno prakso neutemeljenih podražitev ne bosta več mogla nadaljevati, zato sta si omislila novo rešitev za zaslužek – uvedbo inflacijskega indeksa.

Juršinci • Investitorjem končno zelena luč za gradnjo

Občinski prostorski načrt po petih letih pod streho

Juršinski občinski svet je potrdil nov občinski prostorski načrt (OPN), ki določa zemljišča in pogoje za gradnjo. Investitorji, ki so čakali na spremembo akta, bodo lahko začeli graditi.

Med drugim so v dokumentu opredelili pogoje za gradnjo farm v Juršincih in Hlaponcih, hladilnice za sadje in vinskih kleti. Prav tako so definirali območja, kjer bo možno urejati površine za šport in

rekreacijo ter graditi stanovanjske hiše. Za slednje je bilo moč upoštevati okoli 40 vloženi pobud, gre pa več ali manj za možnosti razpršene gradnje. Priprava OPN je trajala pet let. Javna razgrnitev

in razprava sta bili lani spomladi, dokončna potrditev dokumenta na občinskem svetu pa februarja letos. V sklopu priprave OPN so izdelali tudi okoljsko poročilo.

V občini Juršinci imajo 28 hek-

tarjev nepozidanih stavbnih zemljišč, kar niti ni tako malo. Gre pa večinoma za ohišnice ali zemljišča, na katerih lastniki nimajo niti namena graditi niti jih prodati.

MZ

Ptuj • Agonija igrišča za golf končana

Nova lastnika sta zakonca Šegula

Družba Golf Invest, ki upravlja igrišče za golf Ptuj, ne bo šla v likvidacijo, so se odločili družbeniki na februarjski skupščini, ker v zadnjem času njeni prihodki niso pokrivali stroškov poslovanja.

Foto: Črtomir Goznik

Igrišče za golf Ptuj je ponovno odprto.

Že pred tem je bila razpisana prodaja igrišča, na kateri pa kljub štirim interesentom kupca ni bilo. Za nakup sta se na koncu odločila Danica in Franc Šegula, že tudi dosedanja družbenika, ki sta želela, da Ptuj ohrani svoje igrišče za golf.

„Če bi prišlo do likvidacije, igrišča za golf na Ptuj več ne bi bilo. Mene, predvsem pa mojo ženo Danico, ki zelo rada igra golf, je klicalo veliko golfistov. Prosili so naju, naj pred propadom poskušava rešiti igrišče. Za nakup najprej nisva bila zainteresirana, želela pa sva, da to ostane uporabno in igralno. Na koncu pa sva se skupaj odločila, da igrišče vendarle poskušava rešiti pred propadom. Ne pričakujemo dobička, želiva le pokritje stroškov obratovanja. Prihodki družbe Golf Invest v zadnjem času niso pokrivali stroškov poslovanja, zaradi tega so se družbeniki tudi odločili, da se igrišče proda ali pa gre družba v likvidacijo. Glavni razlog za nepokrivanje stroškov je visoko nadomestilo za stavbno zemljišče. V drugih slovenskih občinah, kjer imajo prav tako igrišča za golf, se nadomestilo plačuje samo za igralni del igrišča. Pri nas pa se nadomestilo za stavbno zemljišče zaračunava za celotno površino igrišča, tudi tam, kjer so vodne in gozdne površine. Prizadevali si bomo, da se to plačilo uredi tako, kot je to v drugih občinah. Zagotovo je tudi golf igrišče eden od pomembnih promotorjev lokalne skupnosti v širšem okolju, prav tako tudi pomemben deležnik v samem turizmu. Mislim, da je tudi interes MO Ptuj in občine Hajdina, da igrišče za golf na Ptuj ostane. Le skupaj ga lahko ohranimo, sicer je likvidacija neizogibna,“ je v imenu novih lastnikov povedal Franc Šegula, ki bo v družbi prokurist. Prepričan je, da lahko ptujsko igrišče za golf ponovno zavzame mesto, ki ga je že imelo, ko je bilo eno najbolje urejenih tovrstnih igrišč v Sloveniji in v širšem okolju. Treba bo obnoviti tudi infrastrukturo, ki je že dotrajana. Na igrišče so se v tem času že vrnili domači in igralci od drugod, tudi zanimanje za turnirje je veliko. Direktorske posle pa bo prevzel Marko Štirn, priznani strokovnjak za golf.

Z enajstimi dosedanjimi solastniki so podpisali pogodbe o nakupu njihovih deležev v skupni višini 1,5 milijona evrov, ki jih bodo prejeli v treh obrokih.

MG

Lenart • Prve položnice za kanalizacijo

Mesečno 25 dodatnih evrov

Ker v občini Lenart doslej niso imeli urejenega odvajanja in čiščenja odpadnih voda, te storitve občanom tudi niso zaračunavali.

Z izgradnjo čistilnih naprav v Voličini in Močni ter z nedavnim zagonom centralne čistilne naprave v Lenartu pa se je to spremenilo, odvajanje komunalne in padavinske odpadne vode je urejeno. A to pomeni finančno obveznost za občane. Svetniki so predlagane cene s prvim aprilom potrdili, in sicer bo stalo odvajanje 0,311, čiščenje pa 0,756 evra za kubični meter, medtem ko bo omrežnina za odvajanje znašala 2,67, za čiščenje pa 6,85 evra na mesec.

Kot je povedal Avgust Zvernik, višji svetovalec za gospodarstvo, turizem in varstvo okolja, bo povprečno gospodinjstvo, ki na mesec porabi 12 kubičnih metrov vode, za novo storitev z DDV vred plačalo približno 25 evrov. »Cene so primerljive tistim v okoliških občinah, natančni zneski pa bodo odvisni od dejanske porabe vode v nekem mesecu. Bodo pa zneski na položnicah pavšalni tam, kjer gospodinjstva niso priključena na javni vodovod; tam bomo vzeli povprečje štirih kubičnih metrov na družinskega člana, cena pa bo tudi tu približno takšna kot prej omenjena.«

SD

Ptuj • 33. medobčinski Otroški parlament

»V družinah pogrešamo več pogovora!«

Splet in družbena omrežja pogosto spodbujajo nesramnost, kar lahko pri posameznikih, ki so žrtve tovrstnega nasilja, privede do duševnih težav. Največje stiske izvirajo zaradi problemov, ki nastanejo kot kombinacija težav v družini in družbi. To sta le dve izmed več pomembnih ugotovitev letošnjega medobčinskega Otroškega parlamenta.

Foto: DK

Mladi parlamentarci so tudi letos postregli z zanimivimi ugotovitvami.

Tudi letos so parlamentarci na regijskem srečanju na Ptuj postregli z mnogimi ugotovitvami o tem, kaj so glavni vzroki za nastanek duševnih težav, kako jih prepoznati, preprečiti, ukrepati ... V prostorih ptujске Mestne hiše so stališča šolarjev zastopali predstavniki vseh osnovnih šol na območju Upravne enote Ptuj.

»Nekateri, da ne bi bili izključeni, pogosto poskušajo biti nekdo drug, da pač ugajajo družbi. Zapadejo v slabo družbo, kjer kadijo, pijejo že v 8. ali 9. razredu. Posameznikom lahko pomagaš, a le, če so pripravljeni sprejeti pomoč. Jih opozoriš, da to ni najbolje, v nekaterih primerih pa sovrstniki tega ne želijo,« so med drugim opozarjali mladi parlamentarci. Po predstavitev stališč in razpravah so svoje ugotovitve strnili v poučne zaključke.

Šola predstavlja velik vir stresa in vpliva pomembno na duševno zdravje: »Predvsem takrat, ko moramo pridobiti veliko ocen. Takrat

Kdo bo zastopal našo regijo v Ljubljani

Ptujsko delegacijo za 33. nacionalni otroški parlament, ki bo 11. aprila v Ljubljani, sestavljajo Tinka Rojko iz OŠ Cirkovce, Živa Kuhar iz OŠ Ljudski vrt, Ela Šalamun iz OŠ Kidričevo in Ana Franc iz OŠ Videm – podružnica Leskovec, Maks Sužnik iz OŠ Destrnik-Trnovska vas pa bo učencem novinar.

se nam vse nabere. Želimo si dobrih ocen, ker nočemo razočarati staršev, pa tudi zato, ker smo pod pritiskom, ali se bomo lahko vpisali na zeleno srednjo šolo. Odnosi med nami se v tem času poslabšajo. Takrat še pogosteje bežimo iz realnosti v virtualni svet in veliko časa preživimo na telefonih.«

Razlog za slabo duševno zdravje vidijo kot kombinacijo vpliva družbe oz. prijateljev, družine in nizke samopodobe. »V naših družinah pogrešamo več pogovora. Starši imajo naporne službe in pogosto jim zmanjka časa za pogovor o tem, kako smo v resnici. Opažamo, da nas težko razumejo

in da se ne znajo ali ne zmorejo postaviti v našo kožo. Tudi starši bi se morali udeležiti predavanj na to temo,« so opozarjali mladi parlamentarci. Izpostavili so še, da je na spletu veliko sovražne komunikacije, sploh ker so objave lahko anonimne. Prav zato menijo, da je treba delati na sebi, svoji samopodobi: »Sami lahko za dobro duševno zdravje poskrbimo z izbiro dobre družbe in s pozitivno samopodobo. Veliko mladih ima slabo samopodobo, saj iščemo popolnost, ki nam jo vsiljujejo mediji, a je v resnici nedosegljiva, ker je nerealna.«

Dženana Kmetec

Ormož • Igrali so se gledališča

Mladi igralci navdušili

Na odrskih deskah lepo obnovljenega ormoškega doma kulture je bilo sredi tedna nadvse živahno, saj se je predstavilo več kot 50 mladih gledalištnikov.

Foto: MH

Predstave so se štiri gledališke skupine.

Ormoška območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti je v sodelovanju s tamkajšnjo osnovno šolo pripravila območno srečanje osnovnošolskih gledaliških skupin pod naslovom Igrajmo se gledališče 2023. Na pravem malem gledališkem festivalu so se s simpatično odigranimi predstavami predstavile štiri otroške skupine, od tega kar dve iz OŠ Ormož, in sicer pod vodstvom mentorice Irene Blagovič in Aleksandre Kociper z igrava V ozvezdju postelje in Trojci za hrbtno. Srečanje je s

predstavo Obisk gospodične Medične odprla gledališka skupina OŠ Ivanjkovci pod mentorstvom Urške Štumberger, zaključila pa skupina iz Miklavža pri Ormožu pod vodstvom Simone Klasinc z Deželo velike tovarne besed. Pestremu dogajanju na odru so z zanimanjem sledili številni otroci. Nad videnim pa je bila navdušena tudi strokovna spremljevalka Barbara Jamšek, ki bo po nadaljnjih ogledih tovrstnih srečanj na širšem območju odločila, koga bo predlagala za nastope na regijski ravni: »Odigrane predstave so

bile izredno kakovostne. Zanimivo je, da so se otroci v večini primerov sami lotevali zgodb in tem, ki so jih želeli v teh igrah posebej izpostaviti, na drugi strani pa so temu sledile izredno kakovostne in visoko motivirane mentorice ter učencem prepustile, da so bili pri tem samostojni, same pa so jih vodile. Otroci so se lotili številnih aktualnih in pomembnih tem – od odnosov, medvrstniškega nasilja do tega, kako se spopasti s težavami ter o pomenu čebel in zdravstvenih učinkih medu.«

Monika Horvat

Ormož • Mladi raziskovalci pomagajo invalidom

Z lego kockami do odličnih rešitev

Na OŠ Ormož trije mladi raziskovalci, Jure Kosi, Jan Štibler in Uroš Bauman, pod mentorstvom učiteljic Mateje Brumen Štibler in Darje Horvat raziskujejo, ali je mesto prijazno gibalno oviranim osebam.

Raziskovanje so začeli z raziskovalnim sprehodom skozi mesto, na katerem so opazovali in iskali ovire, na katere lahko gibalno ovirane osebe na invalidskem vozičku naletijo. Opazili so neznižane robnike, stopnice ter vhode v objekte, ki bi jih bilo treba nadomestiti s primernimi klančinami.

Pripravili so tudi spletni anketni vprašalnik, v katerem so ugotovili, da so občani naklonjeni temu, da se v Ormožu uredijo dostopi do javnih institucij in drugih prostorov tudi za osebe z gibalno oviranostjo. Lokalna podjetja, ki so sodelovala v drugem anketnem vprašalniku, pa bi z veseljem tudi sama kupila klančino iz lego kock in tako pripomogla k dostopnosti svojih storitev in poslovnih prostorov gibalno oviranim osebam. Začeli so razmišljati, na kakšen način bi lahko tudi sami pripomogli k temu, da bi mesto Ormož postalo mesto po meri invalidov. Med brskanjem po spletu so našli na članek o klančini iz lego kock, kakršne izdeluje nemška invalidka Rita Edel. Ker sami zelo radi ustvarjajo z lego kockami, so se odločili, da sestavijo klančino, ki bo osebam na invalidskem vozičku omogočila dostop na do sedaj nedostopnem mestu.

Navdušili župana, ki je obljubil finančno pomoč

Najprimernejši prostor za postavitev klančine se jim je zdel

Foto: DS

vhod v Zavod za turizem, kulturo in šport (JZTKŠ) Ormož. Idejo o klančini so najprej zasnovali s pomočjo programa SketchUp-3D, njihovo vodilo pa je bilo iz lego kock zgraditi klančino, po kateri se bodo osebe na invalidskih vozičkih brez težav zapeljale v Zavod za turizem Ormož. Dela so se lotili z navdihom in željo po uspehu. Potrebovali so dovoljenje župana Danijela Vrbnjaka, ki jim je z veseljem prisluhnil. Nad njihovo idejo je bil navdušen in jim ponudil tudi finančno pomoč za nabavo lego kock. Idejno zasnovo so skozi intervjuje predstavili še drugim za-

vodom v občini ter Obrtni zbornici Ormož.

Trije mladi raziskovalci sedaj pridno gradijo klančino in se trudijo, da bi do konca marca svojo klančino predali v uporabo JZTKŠ Ormož, kar bo gibalno oviranim osebam omogočilo dostop do zelenih lokacij in informacij.

Klančin iz lego kock v Sloveniji še nihče ne izdeluje, zato je njihova ideja inovativna, ker pa bo v samo klančino vpisan tudi logotip Jeruzalem Slovenija, bodo mladi raziskovalci poskrbeli še za dodatno promocijo naše turistične destinacije.

Mateja Brumen Štibler

Ptuj • Na OŠ Breg mednarodno tekmovanje v robotiki

Tadej in Adam na svetovno prvenstvo v Kolumbijo

Osnovna šola Breg je pred dnevi organizirala mednarodno tekmovanje v robotiki in programiranju RoboJam Europe. Skupno je sodelovalo 25 ekip iz Slovenije, Poljske, Češke, Turčije, Estonije, Portugalske in Mehike. V eni izmed kategorij sta zmagala Tadej Božičko in Adam Robin, učenca OŠ Breg.

Foto: CG

Na Osnovni šoli Breg dajejo poudarek pridobivanju znanja iz robotike.

Zmaga jima je prinesla uvrstitev na svetovno prvenstvo v programiranju virtualnega robota RoboJam All Stars, ki bo novembra letos v Kolumbiji. Prvi dan tekmovanja je bil namenjen nalogi DiskDrill, kjer so morali učenci sprogramirati virtualnega robota, ki premika diske različnih barv na določena mesta na poligonu. Drugi dan tekmovanja je bil v znamenju naloge RoboSketch, kjer so morali učenci s pomočjo robota izrisati 12 evrop-

skih zvezdic. Za reševanje nalog so imeli na razpolago 90 minut. »Tekmovalci so se izkazali s svojimi sposobnostmi programiranja in upravljanja virtualnega robota ter dosegli izjemne rezultate. Vsi so pokazali veliko znanja in spretnosti, kar je dokaz, da se v šolah vse bolj uveljavljajo tehnološke veščine,« je povedal Oliver Buček, vodja tekmovanja, in dodal, da pri tekmovanjih v robotiki in programiranju ni pomembna samo zmaga, ampak

gre predvsem za učenje, razvijanje spretnosti, spodbujanje kreativnosti, inovativnosti in komunikacije v angleščini ter sodelovanje s sovrstniki in izmenjavo izkušenj. Prvo mesto v kategoriji DiskDrill sta osvojila učenca OŠ Breg, drugo mesto poljska ekipa, tretji so bili Estonci. V kategoriji RoboSketch ni bilo predstavnikov iz Slovenije. Zmagala je ekipa iz Estonije, drugi so bili Čehi in tretji Mehičani.

EK

SLAVONIJA in KULINARIČNA VOJVODINA

BRALCI IN POSLUŠALCI Radia-Tednika Ptuj pridružite se naši družbi

1. in 2. aprila se nam pridružite na dvodnevem avtobusnem potovanju

Z nami se podajte do OSIJEKA, kulturnega in industrijskega središča Slavonije ter Baranje, spoznajte NOVI SAD, enega najstarejših in najživahnejših mest Srbije, doživite zanimivo okolico FRUŠKE GORE in okušajte kulinarne specialitete Vojvodine.

Sprehodili se bomo po Osijeku, središču Slavonije, nekoč razdvojenem, sedaj pa med seboj povezanem mestu kot Gornji grad Trvrda in Spodnji Grad. V Srbiji si bomo najprej ogledali Sremske Karlovice, ki ga krasijo ogromne baročne palače, nastale po zaslugi odličnega trgovanja z vinom. V kleti Živanović bomo pokušali domača vina, prigrizke in med. V Novem Sadu bomo večer zaključili z druženjem ob večerji v lokalni restavraciji/salašu in glasbi. Naslednje jutro si bomo ogledali znamenitosti mesta: Trg svobode, katedralo, Mestno hišo, Zmaj Jovinovo ulico in Dunavske ulice z zanimivimi zgradbami iz 19. stoletja. Vzpeli se bomo na Petrovaradinsko trdnjavo imenovano Gibraltar na Donavi, z arhitekturo iz 18. stoletja in podzemno galerijo, ki se razteza v dolžini preko 16 km. Na Fruški gori nas bo navdušil samostan Krušedol, zapuščina srednjeveške dinastije Branković, ki v samostanski zakladnici hrani mnoge dragocene predmete. Za konec se bomo v bližnjem gostišču okrepčali s kosilom.

CENA 189 €

Cena vključuje:

- prevoz z udobnim turističnim avtobusom
- nastanitev v hotelu *** v dvoposteljnih sobah
 - 1 x nočitev z zajtrkom
 - 1 x večerja ob glasbi
- degustacijo (7 vrst vina + 3 vrste medu in prigrizkom)
- ogled Novega Sada in Osijeka z lokalnim vodnikom
 - 1 x kosilo (drugi dan)
- zunanji ogledi po programu
 - turistična pristojbina
- vodenje in organizacija potovanja

Splošni pogoji so sestavni del programa!

Zagotovite si svoj sedež še danes in pokličite poslovalnico **Sonček**, Slomškova ulica 5 na Ptuj, 02 749 32 82!

Štajerski **TEDNIK**
RADIOPTUJ

SONČEK

Ormož • Velika skulptura sredi goric

Na trtne uši preži velikanski pajek

Sredi vinorodne gričevnate pokrajine Ormoško-Ljutomerskih goric, na Svetinjah v neposredni bližini Taverne, od začetka marca pogleda vabi velika železna skulptura – pajek.

Foto: MH

Sašo Jurak ob veliki skulpturi pajka

Je delo mladega ljubiteljskega umetnika Saša Juraka iz Križevcev pri Ljutomeru, ki ga že od zgodnje mladosti spremljata kovina in umetnost. Nastajala je zadnji dve leti. »Ustvarjal sem jo počasi, poleg službe, ob popoldnevih. Je pa ta zgodba malce daljša. Začela se je s prvim kipom, prleškim monolitom, ki sem ga pred približno dvema letoma postavil pri dvorcu v Jeruzalemu. Moj oče, umetnik in kipar Robert Jurak, ni bil ravno navdušen nad njim, kajti v tem ni videl velike zgodbe. Zdelo se mu je kopiranje ideje drugega umetnika. No, tudi sam sem si rekel, da lahko naredim nekaj čisto svojega, izvirnega. In to je bil moj glavni navdih za novo skulpturo,« je dejal.

3,5 metra visoka skulptura v dolžino meri 4,5 metra, v širino pa 4 metre. Vsak kos pločevine je ročno oblikoval s kladivom in jih nato zavaril. Kot je povedal, je izbral enostavnejšo obliko pajka. Njegovo glavo je okrasil s krono s križcem na sredi.

Prvi odzivi so pozitivni. Na družabnih omrežjih so že zaokrožile fotografije s pajkom. Toda kaj ima pravzaprav opraviti pajek s temi čudovitimi vinorodnimi krajji? »Pajek odganja trtno uš, zato sem si zamislil, da bo to perfektna lokacija. Upam, da bo lahko tukaj stal leto dni. Morda pa se vmes pojavi tudi kupec ...«

Pajka je tudi poimenoval z – Majdo. Ob tem se je namuznil, da je

skulptura posvečena bivši šefici: »Ves čas nas je preganjala, da smo morali čistiti pajke in pajčevino. S to skulpturo sicer še ni seznanjena ...«

Kot še pove nabriti mladenič, pa so imeli tudi pravo prigrado s prevažanjem slabih 300 kg težkega predmeta. »Skulpturo smo namerali postaviti že pred približno mesecem, a se nam je pokvaril tovarnjak. So pa nam na pomoč priskočili dobri fantje, Romi iz Tropovcev, ki so prepeljali pajka, za kar sem ji zahvaljujem.«

Jurak, ki ima umetniške gene, se že pripravlja na svojo drugo razstavo manjših kipcev iz železa. Ustvarjanje za zdaj jemlje kot hobi, morda pa kdaj preraste tudi v kaj več ...

Monika Horvat

Ptuj • Dijaki ŠETK na turistični tržnici v Ljubljani

Ptujskim dijakom še eno zlato priznanje

Dijaki Šole za ekonomijo, turizem in kmetijstvo ŠC Ptuj so se ponovno izkazali. Na 20. mednarodnem festivalu Več znanja za več turizma v Ljubljani so osvojili odlično drugo mesto in zlato priznanje.

Foto: SETK

Dijaki 3. letnika (Tanja Kolmančič, Edvina Durič, Filip Gašparič, Simona Hebar, Nuša Malek in Luisa Šabeder) z mentorico Sonjo Mlinarič

Obiskovalcem so predstavili mladostno kolesarsko doživetje, ki so ga razvili v okviru učnega podjetja PoetovioDulcis.

Dijaki so izhajali iz tradicije organiziranja raznih športnih dogodkov v mestu Ptuj, predvsem kolesarskega Poli Maratona. Pod vodstvo mentorice Sonje Mlinarič so zasnovali mladostno kolesarsko doživetje, ki so ga poimenovali Ghost bike trail. »Z našo idejo Ptuj – kolesarska

prestonica mladih bi radi pritegnili vse mlade in mlade po srcu h kolesarskemu druženju in aktivnostim. Približali bi jim radi čudovite kolesarske poti po Ptuj in slikoviti okolici. Navdušilo nas je tudi dejstvo, da iz našega okolja izhaja Janez Puh, slavni izumitelj in tovarnar ter začetnik kolesarske industrije. Za nas je pomembna tudi hitra izgradnja kolesarskih poti po slikoviti Štajerski in po celi Sloveniji. Dogodek bi

zaključili z vrazjimi perutničkami v rovih pod gradom,« so zapisali.

Na letošnji turistični tržnici se je predstavilo 33 srednjih in višjih šol iz Slovenije iz več evropskih držav (Hrvaška, Srbija, Bosna in Hercegovina, Italija, Portugalska). Letošnja osrednja tema je bila Športna doživetja bogatijo mladinski turizem. Ptujčani so z nalogo in videospotom Ghost bike trail osvojili zlato priznanje. (EK)

Piše: **Dani Zorko** • Po poteh in stranpoteh Azije

Melaka

Melaka leži na južnem delu Malajskega polotoka, ki so si ga med kolonizacijo podajale Portugalska, Anglija in Nizozemska. Zaradi tranzicijske vloge pri trgovanju s Kitajsko je bila Melaka eno izmed ključnih pristanišč, njeno središče mesta pa je tudi pod Unescovo dediščino.

Kakorkoli, naju z Jernejem pomorski del zgodbe ni preveč zanimal, ampak sva se osredotočila bolj na zgodovino, življenje današnjih prebivalcev in ulično hrano. Najino popotovanje je prvič potekalo z večjim avtobusom za daljše proge, ki nama je kar ugajal. Prostornost so dosegli z zgolj tremi sedeži v vrsti, brezžične povezave sicer nisva uporabljala, voznik pa

tudi ni ekstremno nabijal klime, kot to počnejo v Južni Ameriki. Voznik je bil seveda tipičen šoferški profil, ki je navajen, da si na svojem avtobusu naredi red in da je glede na velikost vozila na cesti brezkompromisni gospodar. Vožnja skozi naselja je bila večkrat kar loterijska, kar se tiče srečevanj z ostalimi vozili. Večkrat so nas do kontakta ločevali zgolj milimetri, a

ker se nobeden od potnikov na to ni oziral, sva se tudi midva ob tem začela zabavati.

Dan prej sem si malo pogledal stanovitve in kar hitro odključal svojega favorita za pogajanja. V centru blizu aktivnih ulic sva si omislila svojo sobo, a ker naju je gospodar hitro ocenil, da si zasluživa nekaj boljšega, nama je za pribarantano ceno uredil celo stanovanje s

Foto: Dani Zorko

Na levi strani ob reki Melaka je bilo najino stanovanje.

pogledom na reko Melako. Tujcev v tem obdobju ni bilo, zato je bilo relativno lahko dobiti res dobro

prenočišče. Popoldne sva izbrala za hiter krog po mestu, ki pa je res zelo simpatično. V mestu najdeš luna park, vojaški muzej, sultanovo palačo, kopališče, parke in še bi lahko našteval. Najprej sva se namenila na repliko portugalske ladje Flor del Mer, ki naj bi se z zakladom potopila v bližini Melake. Ladja je res podrobno izdelana in bilo je prav fino, ko se vrneš za nekaj stoletij in ugotoviš, da te ladje raziskovalnih ekspedicij pravzaprav niso bile prav velike in trdne. Moral si biti presneto dobro plačan, da si se za nekaj mesecev prepustil nekaj kubikom lesa in materi naravi.

Na pogorju Cameron Highland sva ulično hrano precej pogrešala, zdaj pa sva znova prispela na popotniške tirnice, ko ves dan

praktično ne sedeš k obroku, ampak ješ nekako sproti, ko ti zadiši. Ena izmed bližnjih ulic se je zvečer spremenila v center ulične hrane, kjer smo uživali skupaj z domačini. Najprej sva naredila nekaj krogov, da sva ugotovila, kaj je vse na voljo, nato pa sva poskusila različne stvari, nekaterih nisem poznal. Pri morski hrani in pri drobno nasekljanem mesu praktično ne moreš zgrešiti, na voljo pa so bili tudi sveži sokovi in sladice, da so oči že prav bolele. Ena večjih specialitet, ki pa jih nisva poskusila, je kuhano jajce skupaj z zarodkom, ki ga jedo kot za šalo. Ti mali piščančki so viseli povsod, kar je tudi oddajalo svojstven vonj. Zato sva se hitro pobrala v stran in se raje posvetila užitni hrani.

Foto: Dani Zorko

Dragon fruit ali po naše pitaja

Foto: Dani Zorko

Mango na razstavi

		AVTOR: MARKO BOKALIČ		OSEBNI DOKUMENT, LEGITIMACIJA		FRANCOSKI PISATELJ (EMILE)		LETOVIŠČE PRI MAKARSKI		RAČUNALNIŠKI BRALNO-PISALNI POMNILNIK		LENOBOST, NEDEJAVNOST		FRANCOSKA PISATELJICA (GEORGE)			
		ODSTRANITEV IZ EVIDENCE, ČRTANJE		NEKDANJA KITAJSKA DOPISNICA DELA BAKOVIČ		IGRALEC SLAKONJA KROŽNO POTOVANJE Z NASTOPI				RIBIŠKA DRUŽINA MERČEDESOV DOSTAVNIK							
				UROŠ ZORNAN NEKDANJI PAPEŠKI DENAR		POLJE OB IGRISCU POKOJNI POLITIK (IVAN)		ANGLEŠKA MERA PALEČ IGRALKA GARDNER				DEMARKACIJSKA, ZVILJENJSKA, MAGI-NOTOVA ?					
		ZVOK PRI UDARCU OB ZAPIRANJU LOPUTE		JUNAKINJA IZ ROMANA GENIALNA PRIJATELJICA		FILM JANEZA BURGERJA Z MARUŠO MAJER		SVETOPISEMSKO KRALJE-STVO V JEMNU		OBTESANO DEBLO V GRADBENIH KONSTRUKCIJAH		INFEKTOLOGINJA BEOVIČ DOBRO JE OBVEŠČEN		KAZALNI ZAIMEK			
PRIPRAVA ZA DAJANJE ODVAJALA V DANKO, DRISTLJA												PRESTOLNICA POD ARARATOM		FILOZOFINJA SALECL			
INDUSTRIJSKI OBRAT ZA ULITE IZDELKE																	
MEHKA PROSOJNA SADRŽA ZA OKRASNE IZDELKE																	
DRŽAVA MED KOSTARIKO IN KOLUMBUO												2. SOLMIZ. ZLOG FINSKI PISATELJ PAASILINNA					
		MESTO V JUŽNI ŠPANIJI															
		LES ZA KURJAVO															
		LETNA KOLICINA LEŠA ZA POSEK															
		GLAVNA REKA V JUŽNO-VZHODNI FRANCIJI															

Najnižji vulkan na svetu, saj je visok le 311 m, je eden od bolj kompleksnih vulkanov. Njegov krater je namreč na dnu jezera. Je tudi eden od največjih in najbolj aktivnih vulkanov na Filipinih, zabeležili so namreč že 34 njegovih izbruhov. Nahaja v provinci Batangas. Ker je od Manile oddaljen le približno 60 km, bi lahko njegov izbruh ogrozil tudi prebivalce metropole. Največ žrtev je zahteval leta 1911, ko je umrlo več kot tisoč ljudi. Eden izmed večjih izbruhov je sredi 18. stoletja povzročil, da je iz morskega zaliva nastalo jezero s premerom več kot 20 km. Sredi jezera v vulkanskem kraterju se je izoblikoval otok, na katerem se dviguje glavni in še danes aktiven vulkanski stožec. V njegovem kraterju je v desetletjih ravno tako nastalo jezero, v katerem je še en otoček, do pred kratkim porasel z drevjem. Zadnji izbruh je bil sredi januarja letos.

Foto: Dani Zorko

Utrinek z odprte kuhinje v Melaki

BAJOK - nekdanji papeški bakreni in srebrni denar, **BRELA** - letovišče na zahodu Makarske riviere, **JAEN** - špansko mesto z renesančno stolnico severno od Granade v Andaluziji

Štajerski TEDNIK

KOLOFON

Izdajatelj: Družba za časopisno in radijsko dejavnost Radio-Tednik, d. o. o., Ptuj
 Direktor: **Drago Slameršak**
 Odgovorna urednica: **Simona Meznarič**
 Urednik športnih strani: **Jože Mohorič**
 Novinarji: **Mojca Zemljarič, Dženana Kmetec, Monika Horvat, Mojca Vtič, Senka Dreu, Estera Korošec**
 Fotoreporter: **Črtomir Goznik**
 Lektorica: **Lea Skok Vaupotič**
 Tehnična redakcija in grafično oblikovanje: **Slavko Ribarič, Daniel Rižner**
 Naročniška razmerja: Majda Šegula (02) 749-34-16
 Transakcijski račun: 04202-0000506665 pri Novi KBM, d. d.
 E-mail uredništva: tednik@radio-tednik.si, nabiralnik@radio-tednik.si
 Oglasno trženje: Marjana Pihler (02) 749-34-10
 Sprejem oglasov po e-mailu: nabiralnik@radio-tednik.si
 Marketing: Bojana Čeh (02) 749-34-14, Marjana Gobec Dokl (02) 749-34-20, Patricija Majcen (02) 749-34-30, Megamarketing, d.o.o. (Ela Huzjan: (02) 749 34 27)
 Internet: www.tednik.si, www.radio-ptuj.si
 Naslov: Radio-Tednik Ptuj, p. p. 95, Osojnikova cesta 3, 2250 Ptuj; tel.: (02) 749-34-10, faks: (02) 749-34-35. Štajerski tednik je naslednik Ptujkega tednika oziroma Našega dela, ki ga je ustanovil Okrajni odbor OF Ptuj leta 1948. Izhaja vsak torek in petek.
 Cena izdava v torek je 1,90 EUR, cena izdava v petek z revijo Stop je 2,20 EUR. Celoletna naročnina: 205,88 EUR, za tujino v torek 182,45 EUR, v petek 212,94 EUR. Nenaročenih fotografij in rokopisov ne vračamo in ne honoriramo.
 Tisk: Salomon, d. o. o. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izdava in se obračunava v skladu z 41. členom ZDDV-1L (Uradni list 72/2019).
 Vsak obiskovalec gostinske verige Mediabar z nakupom pijače, ne pa hrane in cigaret, prejme določeno število točk, za katere lahko dobi brezplačen izvod revije, časopisa ali križank. Vsak tiskan izvod ima na naslovnici označeno vrednost v točkah. Za vsak porabljen evro stranka pridobi eno točko.
 Več informacij o gostinski verigi Mediabar na www.mediabar.si.

Zeleni nasvet

Čebulna muha, porova zavrtalka, česnova muha

Počasi postajajo muhe škodljivci številka 1 v pridelavi zelenjave. Še vedno pa si pri lukovkah nismo popolnoma na jasnem, o katerem škodljivcu govorimo. Ja, najmanj trije so.

Česnova muha (Suillia univittata)

Česnova muha se od prvih dveh zelo razlikuje. Leta zelo zgodaj spomladi, skoraj takoj, ko zemlja odmrzne. Običajno je to proti koncu februarja, letos pa je celo zgodnejša, saj smo v preteklem tednu na posevkih česna že odkrili prva jajčeca. Seveda, muha se ne drži koledarja, zanjo so pomembne temperature. Ko je nekaj dni podnevi nad 10 oC, se zbudi. Torej, ko napovemo nalet česnove muhe, še ni nobenega strahu, da bo kaj narobe s čebulo ali česnom.

Nalet česnove muhe je izredno težko določiti. Rumene ploščice je najbolj ne privlačijo. Na treh njivah mi je uspelo nanje uloviti samo en primer. Jajčec pa je bilo odloženih veliko.

Preprosto, ko se nekaj dni ogreje nad 10 oC, noči pa so lahko celo še v minusu, gremo na kolena. Dobro pregledamo mesta, kjer stebila česna prihajajo iz zemlje. Jajčeca so odložena nanje ali včasih na zemlji točno ob steblih. Ko se jih navadimo iskati, jih takoj najdemo. Niso velika, do 2 mm merijo, pravijo v literaturi, sama menim, da so prej 1 mm velika. So pa snežno bele barve. Vidimo jih samo z lupo. Takrat je čas za ukrepanje.

Ličinke se potem izležejo šele v aprilu, zavrtajo se v sredino stebila česna. Za razliko od porove zavrtalke in čebulne muhe je pri česnovi muhi samo ena ličinka na eno rastlino.

Škoda pa je velika, saj ta rastlina le redko preživi oz. da sprejemljiv pridelek. Ličinka se v maju preseli v tla, se zabubi nekje 15 cm v globini. Iz bube se kmalu izleže odrasla muha, ki potem prezimi v tleh.

Kaj torej lahko naredimo?

Če česen sadimo nekoliko kasneje, potem zdaj še ni dovolj velik, da bi zanimal muho. Želena je torej, da v začetku toplih dni spomladi nima dveh listov in več. Zato je prezgodnje sajenje jeseni že prva napaka. Zemlja naj se ohladi, seveda pa ne sme zmrzovati, ko ga sadimo. Potem ne bo prišel ven jeseni in ne bo prevelik ravno v tem času.

Torej, če česen še nima dveh listov, ste zmagali. Okoli česna vseeno posujte lesni pepel, če ga imate. Nekje v krogu 10 cm okoli rastlin se ga nasuje, pazite, da bo zagotovo ob steblo. Po vsakem močnejšem dežju v naslednjem mesecu pa nasutje obnovite.

Česen lahko tudi okopljete in pri tem nasujte nekaj zemlje na stebila, ogrnite ga. Če so jajčeca že odložena, jih na tak način veliko uničimo.

Potem pa posevke česna prekrijte. Najbolj se obnesejo protiinsektne mreže, lahko tudi tiste, ki jih uporabljamo za okna. A jih je treba dvigniti od tal. Prav tako so zelo uporabne tudi zavese. Ker ima muha le nekaj mm, morajo biti luknje seveda majhne. Ne pozabite, da muhe nekaj dni iščejo vhod in dostop do svoje gostiteljske rastline. Zato mora biti prekrivka dobro zakopana v tla, da ni tam prehoda

Foto: MP

KO opazimo take pikice na listih drobnjaka, prekrijemo posevke čebule in pora.

do česna in seveda, luknje na prekrivki morajo biti majhne, največ 2 mm premera.

Česen naj bo pokrit do sredine marca. Muha namreč leta le kratek čas.

Ni pa strahu, saj ta muha ne mara drugih lukovk, čebule in pora.

Za razliko od naslednje muhe, to je čebulna muha.

Čebulna muha in porova zavrtalka

Ali dela škodo na čebuli in poru spomladi čebulna muha ali porova zavrtalka, sama nisem prepričana. Trenutno menimo, da je vzrok za večji del škode porova zavrtalka. Zagotovo pa je jesenska škoda na poru, ki je v resnici največja, posledica porove zavrtalke.

Čebulna muha ima letno tri rodove, porova zavrtalka pa samo dva. Prvi nalet čebulne muhe je navadno v sredini aprila do začetka maja, porova zavrtalka leti nekoliko prej. Nekakšno vodilo nam je lahko začetek cvetenja višenj. Najbolje opazimo začetek naleta na listih čebulnic. Običajno jih naprej opazim na drobnjaku, kmalu zatem pa tudi na listih prezimljene čebule. Gre za niz drobnih belih lis, pegic. Premer posamezne je do 1 mm, so pa lahko nanizane v ravni vrsti, različno dolgi ali v rahli spirali. Začnite opazovati, ko je vsaj teden dni toplega vremena. Ko opazite prve znake, je čas za pokrivanje posevka. Uporaba sredstev za varstvo rastlin pa naj sledi šele čez 7–10 dni. Nevarnosti za čebulo in poro torej še ni. Ko pa opazite napete popke češenj in višenj, pa zač-

nite pregledovati liste drobnjaka, pora ali čebule.

Naravni pripravki, ki jih lahko naredite doma

Naravni pripravki, s katerimi začnemo zalivati posevek teden dni po opaženih prvih znakih napada, so pripravki iz vratiča, pelina in rabarbare.

Vratič najdemo vedno na zapuščenih zemljiščih, ki so bila nekoč obdelana. S pripravkom iz vratiča moramo biti zelo previdni, saj je lahko strupen tudi za otroke in domače živali. Naredimo lahko prevrelko, brozgo ali čaj. Deluje na vse vrste žuželk. Kot zastirko ga uporabljamo proti polžem.

Rabarbara je rastlina, ki jo vedno umeščamo nekje vmes med zelišča in zelenjavo. Na vsakem kmečkem vrtu najdemo to veliko in tudi dekorativno rastlino. Za našo prehrano so uporabni samo peclji, saj so sami listi rabarbare neprimerni za uživanje. Najlažje je skuhati čaj pelina. Seveda pa je treba pripravke tudi pravilno uporabiti.

Pravilna uporaba

Pripravke vedno nanesemo na čebulni vrat in na zemljo, ne na liste. Na večjih površinah je nujno, da je uporaba vode najmanj 500 l/ha, na vrtu pa curek usmerite na zemljo okoli čebulnic in na steblo nad zemljo, ne na liste. Škropimo po sončnem zahodu, da sonce ne uniči delovanja pripravka.

Okoli rastlin lahko potrese tudi lesni pepel, nekje okoli 0,5 kg/10 m². Lesni pepel je treba seveda dodajati, če ga spere dež ali se sčasoma tudi sam pomeša z zemljo.

Veliko bolj zanesljiva je prav gotovo metoda s pokrivanjem posevkov. Posevki čebulnic morajo biti spomladi pokriti nekje do sredine maja.

Miša Pušenjak

Domača lekarna**Prehranska dopolnila lahko škodijo**

Foto: Pixabay

Ker so prehranska dopolnila dostopna v prosti prodaji in po navadi pozitivno učinkujejo na telo, redko pomislimo, da bi nam v nekaterih kombinacijah lahko škodovala.

Nekateri prehranski dodatki in dopolnila, ki jih pogosto uporabljamo, kljub svoji učinkovitosti niso vsesplošno priporočljivi. V kombinaciji z nekaterimi zdravili ali drugimi prehranskimi dodatki lahko povzročijo marsikatero nevšečnost. Kateri so ti dodatki in s čim jih ni priporočljivo mešati?

Ribje olje

Kapsule ribjega olja po navadi jemljemo kot dodatek maščobnih kislin omega 3 in omega 6, hkrati pa kot pripravek za lepšo kožo, lase in nohte. Čeprav so maščobne kisline omega 3 precej pomemben in priporočljiv prehranski dodatek, je pri uživanju vendarle potrebna previdnost, saj denimo v kombinaciji z nekaterimi zdravili za zniževanje krvnega pritiska lahko precej povečajo učinek zdravil, zaradi česar se krvni pritisk preveč zniža. Če jemljete kontracepcijske tabletko, pa te lahko ovirajo delovanje kapsul omega 3, natančneje zniževanje trigliceridov v krvi. Če jemljete precej visoke vrednosti ribjega olja in hkrati naravne dodatke proti zgoščevanju in strjevanju krvi, kot je ginko, lahko ta kombinacija privede do krvavitev.

Foto: Pixabay

Šentjanževno olje

Olje šentjanževke ima širok spekter učinkovanja. Primerno je tako za celjenje ran, negovanje kože in blaženje opeklin kot za odpravljanje težav s stresom, živčnostjo in napetostjo, saj deluje kot antidepressiv. Zato šentjanževnega olja ni dobro jemati v kombinaciji z antidepressivi, saj to povzroči previsoko količino serotonina v telesu, kar lahko pripelje tudi do težav s srcem. Poleg tega olje šentjanževke zmanjšuje učinke kontracepcijskih tablet in nekaterih zdravil za migreno.

Ameriški slamnik

Ameriški slamnik je precej pogost prehranski dodatek za krepitev imunskega sistema in zdravlilo za prehladna obolenja. Zlasti pozimi se njegova uporaba precej poveča. A je njegova sposobnost krepitev imunskega sistema lahko tudi velika ovira, in sicer če hkrati jemljemo zdravila, ki so namenjena slabljenju imunskega sistema, na primer steroid prednison. Ali pa zdravila, ki jih zdravniki predpišejo zoper alergije. Teh zdravil in ameriškega slamnika med seboj ne mešajte.

Kalcij

Kalcij močno zmanjšuje absorpcijo številnih zdravil, zato se je treba vedno poučiti o primernosti uživanja več kalcija v kombinaciji z drugimi zdravili. Zlasti kadar gre za pomembna zdravila, na primer tista, ki blažijo osteoporozo, nekatere antibiotike in zdravila za hipotiroidizem – zmanjšano delovanje ščitnice.

Zoran F.

Foto: Pixabay

Preveč vitamina D – težave z ledvicami

Ker dandanes precej časa preživimo v zaprtih prostorih, svojemu telesu ne damo dovolj priložnosti, da bi vitamin D tvorilo samo, čeprav je za zadostno količino vitamina dovolj že 15-minutno gibanje na dnevni svetlobi. Zato pogosto vitamin D jemljemo kot prehranski dodatek. A dodatek vitamina D lahko vpliva na nekatera zdravila za zniževanje holesterola v krvi. Če večje količine vitamina D mešate z zdravili, ki imajo diuretčni učinek, pa lahko zaradi tega v vašem telesu nastaja več kalcija, kar utegne povzročiti težave z ledvicami.

SKRINJA DOMAČIH VIŽ – SKUPINA FIRBCI

Slovenska polka in valček z novim pridihom

Skupina Firbci je zelo mlada narodno-zabavna skupina, ki je aktivna od leta 2021. Prihaja iz Škocjana na Dolenjskem. Gre za štiričlansko fantovsko zasedbo, ki si je zadala cilj, da bo ustvarjala glasbo za generacijo „firbčnih“, polke in valčke s pridihom nečesa novega. Z narodno-zabavno glasbo živijo že od malega, tako rekoč jim je bila položena v zibel.

Povezuje jih ljubezen do glasbe, domovine, slovenske besede in ohranjanja pristne slovenske narodno-zabavne glasbe. V slovenski prostor želijo prodreti z malo drugačno glasbo, kot je običajna narodno-zabavna glasba, s pridihom sodobnega časa. Od začetka do danes so ljubitelji narodno-zabavne glasbe razveselili z nekaj zelo všečnimi skladbami. Prva je bila singel A Lahko?, sledil ji je valček Ne zbudite me, nato polka Nobena druga, na 53. festivalu NZG

Na festivalu narodno-zabavne glasbe v Dolenjskih Toplicah so Firbci prejeli nagrado za najboljšo vokalno zasedbo in plaketo Jožeta Skubica. Na fotografiji s podmladkom, otrokoma Gašperjem in Gregorjem.

Foto: zasebni arhiv

Ptuj 2022 pa so zaigrali valček Ni mi žal avtorjev Roka Švaba in Janeza Hvaleta, ki govori o pristni ljubezni fanta do nekdanjega dekleta, ki ji želi vse dobro in ne obžaluje ničesar, kar je storil zanjo.

Leto 2022 je skupina sklenila na najboljši način, z uspešnim nastopom na festivalu narodno-zabavne glasbe v Dolenjskih Toplicah. Prejeli so nagrado za najboljšo vokalno izvedbo in plaketo Jožeta Skubica, ki so jo na 16. festivalu tudi prvič podelili za spodbujanje glasbeno-stilske drugačnosti.

Fantje pravijo, da so festivalske izkušnje za vsak ansambel, še posebej pa za mlade ansamble, izjemna izkušnja. Prepričani so tudi, da se mladi ansamblu danes vse premlokrat preizkušajo na festivalih narodno-zabavne glasbe. Sami se bodo poskušali tudi v prihodnje udeležiti čim več festivalov. Sicer pa z energijo na odru in med izvajanjem glasbe poskušajo osvojiti občinstvo na vseh svojih nastopih. Čeprav so še zelo mladi, je za njimi že veliko najrazličnejših nastopov, za katere pravijo, da je vsak zgodba zase, vsak pa na svoj način prispe-

va h kakovostni rasti skupine. Ob lastnih skladbah preigravajo največje hite in tudi skladbe starejših narodno-zabavnih ansamblov, ki so se trajno zapisale v zakladnico narodno-zabavne glasbe.

V leto 2023 so vstopili z divjo polko De javu, za katero je glasbo in besedilo napisal harmonikar Gašper Šinkovec, za aranžma pa je poskrbel Rok Švab, ki je tudi menedžer skupine Firbci, katere člani so še: Jaka Šinkovec, Jakob Končina in Gregor Janežič. Gre za malo drugačno polko, so povedali. Aranžma s sodobnimi efekti predstavlja njihovo smer v narodno-zabavni glasbi, saj poskušajo srce in svoje ideje čim bolj vtakati v svojo glasbo, z njo pa osvojiti ljubitelje narodno-zabavne glasbe, ritmov polke in valčka. Polka kar naravnost kliče po poletju. Javnosti so jo sicer predstavili že pozimi, a z enim samim ciljem, da do poletja, do veselja, postane čim bolj prepoznavna in obvezen del najrazličnejših veseljih dogodkov. Poletje pa je tudi čas, ki Firbceem največ pomeni.

MG

Berlin • Na eni največjih turističnih borz na svetu uspešna tudi Slovenija

Domov odnesli štiri zlata in eno srebro

Slovenska turistična organizacija (STO) se je z 28 podjetji in destinacijami predstavila na nedavno končani turistični borzi ITB Berlin z letošnjim motom Odprti za spremembe.

Na njej sta sodelovala tudi Zavod za turizem Maribor in Javni zavod za turizem, kulturo in šport Občine Ormož, medtem ko Zavoda za turizem Ptuj v Berlinu, borza je po letu 2019 znova potekala v živo, tudi tokrat ni bilo. Kulturni turizem je bil osrednja tema slovenske predstavitve ter obenem uvod v promocijsko temo slovenskega turizma za leti 2024 in 2025, ki bosta kultura in kulturna doživetja, posebno pozornost pa so posvetili tudi vse bolj popularnemu športnemu turizmu, ki je osrednja letošnja tema. »Slovenijo namreč letos propagiramo kot destinacijo za aktivni oddih, priprave športnikov in kot odlično gostiteljico medna-

Nemci najštevilčnejši gostje

Nemčija je bila lani z visokim, 18-odstotnim deležem prenočitev najpomembnejše tržišče slovenskega turizma. V letu 2022 smo namreč zabeležili skoraj 1,8 milijona prenočitev nemških turistov, kar je 68 odstotkov več kot leto poprej in 18 odstotkov več kot v doslej rekordnem letu 2019.

rodnih športnih prireditev,« je povedala direktorica STO Maja Pak.

V sklopu ITB Berlin so podelili nagrade The Golden City Gate za odličnost na področju promocijsko-komunikacijskih kampanj in orodij v turizmu. STO je v konkurenci več kot sto prijavljenih del iz 21 držav osvojila kar štiri zlata in

eno srebrno nagrado. Mednarodna strokovna žirija je namreč nagradila vseh pet projektov, ki jih je STO prijavi na tekmovanje, Slovenija pa je bila na tekmovanju najuspešnejša država. Kot najboljšo so ocenili poslovni dogodek Slovenia – Connecting sports and tourism (Slovenija – povezovanje športa

Foto: STO

Med podavskimi sta se na berlinski turistični borzi predstavila mariborski in ormoški zavod za turizem.

in turizma), turistični vodnik Slovenia Travel Guide, promocijsko-dokumentarni film Slovenia Green (Zelena Slovenija) ter podcast Feel

Slovenia (Začutimo Slovenijo), srebrno nagrado pa je dobil video s kolesarskim asom Tadejem Pogčarjem This is my way of freedom.

My way of enjoying life. (To je moj način svobode. Moj način uživanja življenja.)

SD

Ptuj • Končno poskrbeli za boljše predstavitev arheološkega najdišča

Nova podoba ostankov rimske ceste ob bolnišnici

Na območju, na katerem danes stoji ptujška bolnišnica, je bila v času Rimljanov pomembna obrtniška četrt. Med delavnicami je vodila tudi rimska cesta Poetovio-Savaria, ostanke katere so vidni še danes, a je bilo vse doslej stanje te arheološke najdbe katastrofalno.

Po dolgih letih propadanja je končno dobila primerno zaščito in podobo. Konstrukcija, ki je bila že zdavnaj postavljena, se je pred petimi leti polomila, zrušila in tako obstala kar nekaj časa. Nato so jo po številnih pozivih javnosti odstranili, spomenik pa je vsa ta leta dobesedno propadal in spominjal na vse drugo kot na pomembno najdbo. Pobud za ureditev te problematike je bilo veliko, a so vse naletele na gluha ušesa, čeprav, kot se je izkazalo, finančno to ni bil (pre)velik zalogaj.

Znanstveno-raziskovalno središče Bistra Ptuj je konec lanskega leta vendarle našlo denar za pri-

merno prezentacijo tega odseka nekdanje državne rimske ceste, ki je potekala od Aquileie mimo Petovione proti Savarii. Območje tik ob porodnišnici Ptuj je tako zdaj končno primerno urejeno. Polomljeno steklo in zaraščenost s plevelom so nadomestili z lično konstrukcijo, klopco, novo tablo in steklenim elementom. Najdišče je na državnem zemljišču, neformalno ga je sicer upravljala Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj, a uradno najdišče upravitelja sploh nima. »Stanje je bilo katastrofalno, 15 let se je čakalo, da je lahko to končno urejeno. Samoiniciativno smo se lotili iskanja sredstev in

možnost prepoznali v projektu Ister. Sanacijo smo izvedli tako, da je to zdaj zgledno urejeno. Na novo smo zaščitili območje s konstrukcijo in poskrbeli za okolico. Gradbena dela so bila vredna 25.000 evrov,« pojasnjuje Danilo Čeh iz ZRS Bistra Ptuj.

V. d. direktorja Splošne bolnišnice dr. Jožeta Potrča Ptuj Aleksander Voda je izjemno zadovoljen, da je bila ta naložba izpeljana. Kot pravi, so si tudi sami večkrat prizadevali za to, a jim denarja ni uspelo zagotoviti, saj so vedno prioriteto potrebovali kakšno medicinsko opremo.

Dženana Kmetec

Foto: DK

Doslej je ostanke najdišča preraščal plevel.

kakovost bivanja

Napake pri izdelavi mansarde nas lahko drago stanejo

Podstreha je po navadi odlagališče za stvari, ki jih uporabljamo sezonsko, velikokrat pa je zgolj odlagališče za predmete, ki smo jih „začasno“ umaknili iz uporabe. Velikokrat se zgodi, da ta začasna rešitev postane trajna ...

Podstreha pa lahko hitro postane bivalna. Ob vključeni domišljiji in upoštevanju vseh gradbenih in energetskih zahtev lahko mansarda postane zanimiv dom. Ugodno razmerje med ceno kvadratnega metra in kakovostjo bivanja naj bo vzpodbuda za obnovo in opozorilo na vse pasti in težave, ki se bodo pojavile ob prenovi.

Pri urejanju neizkoriščenih podstrešij v bivalna prihaja pogosto do napak, ki povzročajo obilo nevšečnosti in škodo. Največkrat so to slaba izolacija, zamakanje in neustrezna mikroklima (prehladno ali prevroče, vlaga ali prepih, zvočni mostovi ali akustika, nepri-

merna osvetlitev). Pred obiskom arhitekta je treba opredeliti in zapisati vse želje (zahteve) stanovalcev in narediti projektno nalogo, saj se napake in po-

manjklivosti med gradnjo pozneje drago plačujejo z visokimi stroški ogrevanja in bivanja.

Bistvena je izolacija, treba pa je pomisliti tudi na številne druge stvari

Bistveni element je dovolj debela in pravilno vgrajena toplotna izolacija. Uporabna materiala za strop in predelne stene sta les in mavčno-kartonska plošča. Tla običajno izdelujemo kot be-

tonski estrih ali suhi estrih. Pri tlaku je treba paziti na zvočno izolativnost. Poglavje zase so instalacije (voda, kanalizacija, ogrevanje, prezračevanje, plin, telefon, TV), ki se pogosto priključijo na spodnjo etažo, zato je treba preveriti pritisk vode, premer cevi, moč ogrevalne naprave in tudi toplotno izolacijo obodnih sten. Kjer fasada ni izolirana, jih je treba izolirati z notranje (slabše) ali zunanje strani (bolje). Paziti je treba tudi na osvetlitev. Strešna okna so pogosta in priljubljena rešitev, ne

pa edina. Dobro svetlobo in razgled omogočajo tudi frčade ali svetlobni jaški v strehi kot tudi čisto navadna okna. Senčila vedno namestimo na zunanjo stran.

Več kot očitno je, da potrebuje investitor veliko znanja in dobre izvajalce. Reševanje detajlov okrog dimnikov, strešnih oken, žlot in drugih elementov, ki 'predirajo' strešno konstrukcijo, zahteva veliko znanja in izkušenj. Zato se strošek plačila strokovnemu energetskemu svetovalcu zelo hitro obrestuje ...

- KLEPARSTVO
- TESARSTVO
- KROVSTVO
- NADSTREŠKI
- KOVINSKE FASADE
- MONTAŽNE HALE

VG invest d.o.o.
Majšperk 22d
2323 Ptujška Gora

☎ 041 223 756
✉ info@vginvest.si
🌐 www.vginvest.si

topdom
pomlad

Od temeljev do strehe!

TOP PONUDBA
kritin • fasad • keramike • kopalniške opreme

GRADBENI CENTER POMLAD d.o.o., Gerečja vas 36 b, Hajdina,
T•02 7990 100, E•pomlad.doo@siol.net, www.pomlad-doo.si

Kolofon

Kakovost bivanja,
oglasna priloga
Štajerskega tednika
14. marec 2023

Urednik priloge:
Jože Mohorič

Avtorji prispevkov in
fotografij:
Jože Mohorič,
arhiv Primorske novice,
lumar.si,

Črtomir Goznik

Lektoriranje:
Lea Skok Vaupotič

Tehnično urejanje:
Jože Mohorič

Trženje:
Marketing družbe Radio
Tednik Ptuj

Kateri koraki so potrebni pred izdajo gradbenega dovoljenja?

Lokacijska informacija

Temeljni »korak«, da se začne s pridobivanjem gradbenega dovoljenja, je najprej pridobitev lokacijske informacije, in sicer zato, da se na podlagi podatkov iz nje potencialni investitor seznanijo, ali je zemljišče, na katerem bi rad gradil, sploh zazidljivo, in če je zazidljivo, za kakšen namen. Če iz lokacijske informacije izhaja, da zemljišče ni zazidljivo oziroma izhaja, da je zemljišče sicer zazidljivo, ne pa za namen, kot si ga predstavlja investitor, se takšnemu investitorju priporoča, naj s svojo investitorsko namero preneha ali pa da predlaga, kot mu to sicer omogočajo določbe Zakona o urejanju prostora (ZureP-1), pristojnemu občinskemu organu tiste lokalne skupnosti, na katere območju leži zanj interesantno zemljišče, da se začne s postopkom priprave in sprejemanja ustreznega prostorskega akta oziroma takšnih sprememb in dopolnitev, ki bi mu omogočile začetek pridobivanja gradbenega dovoljenja za njegovo namero. Ker pa so pri tem lokalne skupnosti samostojne in neodvisne, tudi priporočamo, naj takšni investitorji, ki jim občina »ne prisluhne« oziroma ne sprejme njihovega predloga, ne pišejo na ministrstvo, češ da jih občine nočejo poslušati. Tukajšnje ministrstvo namreč ne more in ne sme občini neposredno naročiti, kako naj pri urejanju prostora ravna, saj bi bilo to v nasprotju s tistimi ustavnimi načeli, ki zagotavljajo razvoj lokalne samouprave.

Pogodba o naročilu projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja

Drugi »korak«, če je seveda rezultat prvega za investitorja pozitiven, pa je, da investitor ne samo naroči, ampak tudi sklene pisno pogodbo o naročilu projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja (PGD) z ustreznim projektantom. 28. člen Zakona o gradnji objektov (ZGO-1) namreč določa, da sme dejavnost projektiranja opravljati samo pravna ali fizična oseba, ki ima kot gospodarska družba ali zadruga v sodni register vpisano dejavnost projektiranja oziroma ima kot samostojni podjetnik posameznik takšno dejavnost priglašeno pri pristojni davčni upravi. Ker pa ZGO-1 ne izključuje možnosti, da investitor in projektant ne bi bila ista oseba, lahko, če izpolnjuje pogoje za projektanta, investitor projektira tudi sam. Sicer pa je v skladu z 41. členom odločitev o tem, pri kateri pravni oziroma fizični osebi bo investitor naročil izdelavo projektne dokumentacije, prosta, pod pogoji, ki jih določa zakon, njuna medsebojna razmerja pa se urejajo v skladu s pravili obligacijskega prava. S tem ko bo sklenil pogodbo, bo namreč tudi v prihodnje, če bi mu projektant predal »slab« izdelek, zoper njega uveljavil ustrezen odškodninski zahtevek, seveda pri pristojnem sodišču. Tudi zato je npr. z ZGO-1 določeno, da morajo vsi projektanti, ki opravljajo storitve na trgu, ne samo izpolnjevati določene strokovne zahteve, ampak tudi, da se morajo pred začetkom opravljanja dejavnosti zavarovati in imeti ves čas svojega poslovanja zavarovano svojo odgovornost za škodo, ki bi utegnili nastati investitorjem in tretjim osebam v zvezi z opravljanjem njihove dejavnosti.

Projektiranje

Tretji korak je projektiranje, ki po ZGO-1 ni več samo izdelovanje projektne in tehnične dokumentacije, ampak tudi z njim povezano tehnično svetovanje. Z ZGO-1 je projektiranju vrnjeno mesto, ki ga je v preteklosti že imelo. Projektiranje predstavlja proces, v katerem so dolžni strokovno usposobljeni inženirji izdelati takšno projektno dokumentacijo, da bo na njeni podlagi brez vsakršnih problemov omogočeno investitorju pridobiti gradbeno dovoljenje, po končani gradnji pa izdelati takšno tehnično dokumentacijo, da bo investitorju omogočeno pridobiti uporabno dovoljenje, objekt vpisati v uradne evidence in ga nato ustrezno vzdrževati. Ker je z 42. členom ZGO-1 določeno, da investitor oziroma po njegovem naročilu projektant pridobi pogoje za izdelavo projektne dokumentacije, ki se nanašajo na skladnost objekta s prostorskim aktom, na podlagi lokacijske informacije. Projektant bo moral pred začetkom projektiranja pridobiti tiste projektne pogoje, ki se nanašajo tako na določeno območje, na katerem naj bi objekt stal, kot tudi na tisto določeno vrsto objekta, ki se ga projektira. Po določbah ZGO-1 so namreč projektne pogoji, ki jih v skladu s pogoji iz izvedbenega prostorskega akta in skladno s svojimi pristojnostmi, določenimi z zakonom ali predpisom in na podlagi izvedbenega prostorskega akta, določi pristojni soglasodajalec za izdelavo projektne dokumentacije. Ko pa bo projektant dokumentacijo izdelal, bo moral k projektne rešitvam pridobiti tudi soglasje tistega soglasodajalca, ki mu je pred začetkom projektiranja določil projektne pogoje. Pridobivanje projektne dokumentacije in soglasij sicer podrobno urejajo določbe 50. člena ZGO-1.

Vir: Ministrstvo za okolje in prostor

Pridobitev gradbenega dovoljenja

Če želite zgraditi novo stavbo ali pomožni objekt ter razširiti ali konstrukcijsko preoblikovati obstoječo stavbo, potrebujete gradbeno dovoljenje.

Gradbeno dovoljenje je dokument oziroma odločba pristojnega upravnega organa, ki na podlagi predložene dokumentacije in skladnosti z izvedbenim prostorskim aktom dovoli gradnjo objekta z upoštevanjem gradbenih pogojev, ki jih upravni organ podpiše.

Dovoljenje za gradnjo je torej obvezno in brez njega ne smete niti začeti gradnje, niti graditi. Takšna gradnja, torej gradnja na črno ali črna gradnja, ni dovoljena in se tudi ne splača, kajti gre za kršitev zakonodaje s precejšnjimi sankcijami. V najboljšem primeru boste morali objekt legalizirati (dobiti gradbeno dovoljenje), plačati komunalni prispevek, doleti vas lahko denarna kazen, gradbeni inšpektor lahko poskrbi za odklop priključkov, lahko vam naložijo rušenje objekta ... – vse to pa vas lahko stane veliko več od legalne gradnje. Stroški gradbenega dovoljenja so seštevek različnih stroškov, ki

nastanejo v celotnem procesu pridobivanja gradbenega dovoljenja, torej od idejne zasnove stavbe oziroma objekta, ki ga boste zgradili naprej. Med te stroške spadajo tudi stroški projektanta oziroma izdelave projektne dokumentacije z vodilno mapo. Postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja lahko razdelimo v več faz.

Pridobitev osnovne dokumentacije

Dokazilo o lastništvu – kot lastnik morate biti do oddaje vloge za izdajo gradbenega dovoljenja vpisani v zemljiško knjigo. Če lastniška pravica še ni vpisana, morate vloge za izdajo gradbenega dovoljenja priložiti notarsko overjeno pogodbo, dokazilo o oddaji vloge za vpis lastniške pravice v zemljiško knjigo in potrdilo pristojnega sodišča o prejemu vloge.

Lokacijska informacija – gre za dokument, ki podaja osnovne informacije o lokaciji zemljišča. Projektanti ga uporabljajo pri oblikovanju in usmeritvi objekta v prostor, da dosežejo skladnost objekta z občinskimi prostorskimi akti. Vlogo za izdajo lokacijske informacije oddate na občini, kjer je zemljišče. Lastništvo ni pogoj za izdajo. Podatek o tem,

ali je gradnja dopustna, lahko pridobite tudi pri pristojni občini s pogledom v prostorski akt. Lokacijska informacija je veljavna le do uveljavitve sprememb prostorskega akta. Če ne veste, kdaj so bile te nazadnje uvedene in od prejšnjega lastnika prejmete lokacijsko informacijo, priporočamo, da oddate vlogo za novo in si tako zagotovite, da bo res aktualna.

Geodetski načrt nam pokaže dejansko stanje terena: zemljiško površje in podatke, ki so pomembni pri prostorskem načrtovanju in gradnji (relief, vode, rastlinstvo idr.).

Izdelava idejne zasnove (IDZ) za pridobivanje projektne pogodbe

Ko je pridobljena vsa osnovna dokumentacija, projektant iz-

dela idejno zasnovo (IDZ), ki je namenjena pridobivanju projektne pogodbe upravljavcev gospodarske infrastrukture (vodovod, elektrika itd.) oz. soglasodajalcev, če so potrebna soglasja.

Izdelava projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja (PGD) in pridobivanje soglasij

Ko projektant prejme vse projektne pogoje, lahko nadaljuje z izdelavo projekta, ki je sestavljen iz različnih načrtov in vodilne mape. Ko je projekt končan, mora pridobiti soglasje k projektne rešitvam vseh institucij, ki so izdelale projektne pogoje. S tem je faza projektiranja zaključena. Poleg projekta za pridobitev grad-

www.prezračevanje.si E-NETSI

Zrak v paketu

DEMO SALON

SVETOVANJE

PRODAJA

MONTAŽA

MURKO
GRADBENIŠTVO

Z VAMI
22 LET

- STARE ZGODOVINSKE FASADE
- NOVOGRADNJE
- GRADNJE NA KLJUČ
- ADAPTACIJE NOVIH IN STARIH OBJEKTOV, STANOVANJSKIH IN POSLOVNIH
- ŠKARPE, POLAGANJE TLAKOVCEV ...

GRADBENIŠTVO MURKO JANEZ s.p.
Vintarovci 3, 2253 Destrnik
tel.: 02 753 40 11, gsm: 031 654 845
e-mail: murko.gradbenistvo@gmail.com

benega dovoljenja (PGD) projektant običajno izdela tudi projekt za izvedbo (PZI), ki je namenjen izvajanju gradnje.

Plačilo komunalnega prispevka, sklepanje služnostnih pogodb in pridobivanje soglasij sosedov

Komunalni prispevek

Ko je PGD zaključen, boste morali plačati komunalni prispevek. Vloga za odmero višine

komunalnega prispevka oddajate v občini. Osnove za določitev višine prispevka se razlikujejo od občine do občine.

Služnostne pravice

Če bo izvedba priključkov na gospodarsko javno infrastrukturo posegala v zemljišča, ki niso v vaši lasti, morate pridobiti služnostne pravice. Pogodbe morajo biti notarsko overjene, služnostna pravica pa se vpiše tudi v zemljiško knjigo.

Soglasja sosedov

Če pri umestitvi objekta v prostor niso upoštevani minimalni

odmiki od mej sosednjih parcel ali če bodo vplivi med gradnjo segali tudi prek meje vaše parcele, morate pridobiti tudi soglasja h gradnji od sosedov.

Minimalni odmiki: minimalni odmik od meje sosednje parcele mora znašati najmanj polovico višine objekta. Velika večina občin je v svojih odlokih kot minimalni odmik najbolj izpostavljenega dela parcele določila 4 metre.

Priporočila: seznanite sosedse z gradnjo že v fazi iskanja projektnih pogojev, da boste lahko v primeru nesoglasij še

vedno brez stroškov spremeni li lego objekta.

Pridobitev gradbenega dovoljenja

Ko boste imeli pripravljeno vso dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja, na upravni enoti oddajte vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja. Vlogi priložite dva izvoda PGD ter vse pridobljene dokumente, soglasja, pogodbe.

Veljavnost gradbenega dovoljenja: v primeru stanovanjskega objekta je veljavnost gradbenega dovoljenja dve leti. Lahko se tudi podaljša.

Brez gradbenega dovoljenja za nadstreške do 30 m² in pol metra visoke škarpe

Ko načrtujete določene posege v prostor, torej gradnjo različnih manjših stavb in drugih malenkosti na vašem zemljišču, se najprej prepričajte, za katere posege je potrebno gradbeno dovoljenje. Na ta način si lahko zelo olajšate delo in pocenite izvedbo.

Gradbeno dovoljenje za nadstrešek za avto ni potreben, če njegova površina ne presega 30 m². To povsem zadostuje za parkiranje dveh avtomobilov, samo majhno preseganje površine pa že pomeni, da morate zaprositi za gradbeno dovoljenje.

Isto velja za npr. gradbeno dovoljenje za izdelavo opornega zidu ali škarpe – ta ne sme presegati pol metra višine, da jo lahko zgradite brez dovoljenja. Včasih lahko svoje želje in načrte brez težav prilagodite zakonodaji in prihranite.

ELEKTROTEHNIKA MILOŠIČ d. o. o.

Potrčeva cesta 28, 2250 Ptuj
GSM: (041) 876 590, GSM: (041) 625 339, TEL: (02) 620 04 20
e-pošta: info@elektrotehnika-sp.eu

- projektiranje, nadzor in izvedba električnih in strelvodnih inštalacij, električne opreme, računalniških in telekomunikacijskih omrežij

- meritve električnih in strelvodnih inštalacij ter računalniških in telekomunikacijskih omrežij

- brezplačna predhodna izmera in svetovanje

A+
2021

Veljavnost gradbenih dovoljenj, prijava začetka gradnje je obvezna

1. junij 2023 bo potekalo pet let od izdaje prvih gradbenih dovoljenj, izdanih na podlagi starega gradbenega zakona (GZ). GZ je določal, da gradbeno dovoljenje preneha veljati, če v petih letih od njegove pravomočnosti ne vložite popolne prijave za začetek gradnje. Popolna prijava začetka gradnje je nujni pogoj za veljavnost izdanega gradbenega dovoljenja in jo lahko uredite v času veljavnosti gradbenega dovoljenja, to je v roku petih let od njegove pravomočnosti. V teh petih letih je mogoče prijavo začetka gradnje dopoljevati in zagotoviti, da bo prijava popolna.

Ministrstvo za naravne vire in prostor poziva tiste investitorje, ki so pridobili gradbeno dovoljenje po 1. juniju 2018, uporabnega dovoljenja pa še niso pridobili, da preverijo, ali so izvedli popolno prijavo za začetek gradnje. Če prijave gradnje niso izvedli ali niso izvedli popolne prijave začetka gradnje, naj jo izvedejo čim prej. Investitorji se bodo tako izognili situacijam, ko bi lahko, in sicer zaradi neizvedenega (popolne) prijave, izdano gradbeno dovoljenje prenehalo veljati. Prijava začetka gradnje se odda na upravni enoti, ki je izdala gradbeno dovoljenje.

Zaključna gradbena dela

Franc Božičko s.p.

040 212 728

Apače 189, 2324 Lovrenc na Dr. polju

**SLIKOPLESKARSTVO
FASADERSTVO
KNAUF SISTEMI**

OKNA - VRATA - SENČILA NAITORS D.O.O.

Naitors, d.o.o., je podjetje, ki se ukvarja s prodajo in montažo stavbnega pohištva

Njihovi prodajni artikli so:

- okna (PVC, LES in ALU),
- vhodna vrata (PVC, LES in ALU), vhodna vrata – energetska varčna (ALU),
- Pergole, Ziipi in zunanji roloji
- senčila (rolete, žaluzije ...),
- garažna vrata in industrijska vrata,
- okenske police,
- steklene fasade (ALU),
- zimski vrtovi (PVC, ALU).

V podjetju Naitors, d. o. o., so zaposleni strokovnjaki, od katerih večina na tem področju zelo uspešno dela že 10 let in več. Ta podatek jim daje kompetenco, da bo stranka dobila tisto, kar potrebuje. Strokovnjaki podjetja ji bodo znali svetovati, kakšna izvedba je zanj najboljša ter bo na koncu tudi kakovostno izvedena.

PERGOLE Z ZIPI!

Gorišnica 1, 2272 GORIŠNICA

www.naitors.si

tel.: 02 741 13 80;
mobi: 031 793 204

V podjetju Naitors, d. o. o., z odločitvijo za uporabo njihovih storitev strankam poleg proizvodov vrhunske kakovosti zagotavljajo tudi celoten servis. Ta zajema strokovni nasvet in pomoč pri tehnični uresnitvi želja strank, izdelavo podrobnih načrtov in analiz možnih rešitev, svetovanje na samem objektu, prevoz in seveda vgradnjo. Možnost pridobivanja eko subvencij.

Montažne hiše

Običajna življenjska doba montažne hiše

Marsikatera 50 in celo več let stara montažna hiša je enako ali celo bolje ohranjena kot njena zidana »vrstnica«. Osnovni konstrukcijski material pri montažni gradnji je les, ki je trajen gradbeni material. Les se je za gradnjo hiš uporabljal že leta 1200 pr. n. št., kar dokazujejo številni zgodovinski viri, lesene hiše pa spadajo med najstarejše stavbe na svetu. Dokaz za to so številne lesene stavbe, ki že več sto let kljubujejo zobu časa. Tudi pri nas jih ne manjka – v bližini Velikih Lašč, na primer,

stoji najstarejši ohranjeni toplar na Slovenskem iz leta 1772, v Deželi kozolcev v Šentrupertu pa Lukatov toplar, ki naj bi ga postavili 1795.

Nič-energijska hiša, aktivna hiša, pasivna hiša

V zadnjem obdobju se srečujemo s številnimi novimi definicijami poimenovanja hiš glede na njihovo energetske učinkovitost, potrebe po ogrevanju in druge karakteristike za njihovo delovanje.

Pasivna hiša – je bila razvita in predstavljena leta 1990 na

Passivhaus inštitutu v nemškem Darmstadtu. Ena ključnih karakteristik je potreba po energiji za ogrevanje, ki znaša manj kot 15 kWh/m² leto, ob tem je še zahteva za zrakotesnost ovoja, ki ne sme preseči vrednosti n = 0,6h -1. Ob tem je omejena tudi poraba celotne primarne energije na 120 kWh/m² letno. V praksi predstavlja stavbo, ki ponuja visoko bivalno ugodje ob nizkih stroških za delovanje. Gre za prostovoljno certifikacijsko shemo, kjer lahko ob izpolnjevanju pogojev certificiramo stavbe ali posamezne tehnologije za gradnjo.

Skoraj nič-energijska hiša – ob poudarku razvoja rešitev za gradnjo stavb z visoko energetsko učinkovitostjo se je oblikoval izraz skoraj nič-energijske hiše, ki se uporablja v celotnem evropskem prostoru in vseh dokumentih in direktivah Evropske unije vezanih na energetske učinkovitost stavb. Predstavlja stavbo, ki ponuja visoko bivalno ugodje, z opredeljeno visoko energetsko učinkovitostjo, majhno potrebno količino energije za delovanje stavbe in najmanjšim dovoljenim deležem obnovljive energije. Slovenija je standard skoraj nič-energijske hiše definirala za največjo dovoljeno porabo energije za ogrevanje 25 kWh/m² letno in minimalno 50 % deležem uporabe obnovljivih virov energije. Za skoraj nič-energijske hiše s porabo pod 15 kWh/m² na leto (kar ustreza standardu pasivne hiše) lahko pridobite subvencijo Eko sklada.

Aktivna hiša – za razliko od pasivne hiše aktivna hiša definira stavbo na osnovi treh ključnih področij gradnje: energije, okolja in bivalnega ugodja. S to definicijo na nek način presega koncept pasivne hiše, ki se bolj osredotoča na energijo. Posebna pozornost se namenja prijetni bivalni klimi, ki jo z enostavnim upravljanjem omogočajo pametne inštalacije. K uveljavitvi koncepta aktivne hiše je pripomogla zveza Active house Alliance s sedežem v Bruslju, ki je razvila tudi certifikacijsko shemo za pridobitev certifikata aktivne hiše. Gre za prostovoljno certifikacijsko shemo, skozi katero se stavba kvantitativno ovrednoti na vseh treh ključnih področjih trajnostne gradnje, na osnovi česar prejme certifikat Active house.

Razlika med nizkoenergijsko in skoraj nič-energijsko hišo

Prva in najočitnejša razlika je pri letni porabi potrebne toplote za ogrevanje stavbe. Pri

tem velja, da so nizkoenergijske hiše tiste, s porabo manjšo od 60 kWh/m², medtem ko za skoraj nič-energijske hiše (imenuovane tudi pasivne hiše) velja, da je poraba manjša od 15 kWh/m². Razlika se pojavi tudi pri uporabi in zbiranju konstrukcijskih sistemov.

Odpornost proti požarom

S pravilnim dimenzioniranjem konstrukcije brez težav dosežemo zahtevano odpornost proti požaru. Les namreč gori počasi in enakomerno, glede na presek lesa pa je mogoče natančno določiti čas gorenja. Pri visokih temperaturah pri gorenju se na zunanji površini lesa tvori zgorela plast, ki varuje notranje nosilno jedro. V primerjavi z drugimi materiali tako lesena konstrukcija dlje časa ohrani nosilne lastnosti. Poleg tega so leseni deli pred ognjem zaščiteni z mavčno-vlaknenimi ali drugimi ploščami in toplotno izolacijo, torej še z dvema ognjeodpornima materialoma.

KAMNOSEŠTVO

Ivo **OZMEC**, s.p.

040 880 308

Ormoška 61, Ljutomer
pri pokopališču
www.spomeniki.net

Z vami več kot 50 let

nagrobniki, pulti, police, stopnice,...
vse iz naravnega kamna

NAJBOLJŠE PO UGODNI CENI ČISTILNE NAPRAVE IN SISTEMI ZA DEŽEVNICO

30 let **ARMEX**

Dostopna je na povezavi <https://go-to.si/najina-zgodba> ali pa prek QR kode.

VAS ZANIMA NAJINA ZGODBA KAKO SVA IZBIRALA IN IZBRALA ČISTILNO NAPRAVO IN KAKO SE NAMA OBREŠTUJE "RUDARJENJE" VODE Z NEBA?

Čistilna naprava One2clean

Inovativna čistilna naprava nemške kakovosti, ki poskrbi za družinski proračun in okolje. Visok učinek čiščenja, v rezervoarju ni električnih komponent. Praznjenje le enkrat na tri leta, nizka poraba energije in minimalno vzdrževanje. Rezervoar je povozen.

Samooskrba s kompletnim sistemom za deževnico

Odločitev za zbiranje in uporabo deževnice pripomore k prihrankom v denarnici zaradi do 50 % nižjega računa za vodo na položnici. Ročice in zelenjadnice vam bodo zelo hvaležne, ker jim boste privoščili zalivanje z mehko deževnico brez klora. Izberite enega od kompletnih sistemov s filtri, črpalko in vsem pripadajočim.

Okrasni nadzemni rezervoarji

Poudarite videz terase z novim okrasnim zbiralnikom deževnice videza antične glinene amfore ali kateregakoli drugega izmed 70 različnih oblik, barv in velikosti. Poleg varčevanja je ob uporabi zalivanja z deževnice treba upoštevati še, da pri tem opravilu naredimo še veliko koristnega za svoje zdravje.

Armex Armature d.o.o., Ivančna Gorica, info@armex-armature.si, tel.: 01 786 92 70, 051 652 192

www.cistilnenaprave-dezevnica.si

Kupujete čistilno napravo? Dobro je, da pred nakupom poznate tole

Promocijsko sporočilo

Čistilno napravo naj bi kupili le enkrat v življenju. Žal obstaja tudi veliko Slovencev, ki jo kupijo dvakrat.

Pomembno je izbrati ustrezno velikost čistilne naprave. Prevelika ali premajhna ne bo delovala v optimalnem načinu, zato lahko pričakujemo stalne in ponavljajoče se težave.

Veliko nam pove tudi garancijska doba za rezervoar in električne dele. Življenjska doba rezervoarja je najmanj dvakratnik garancijske. Vsak zna izračunati, kaj to pomeni za rezervoar s 25-letno garancijo. Obstajajo ponudniki, ki tako dolgo garancijo ponujajo brez doplačila.

Ko smo že pri ponudnikih – priporočamo nakup pri specializiranih ponudnikih, kot je podjetje Armex iz Ivančne Gorice, ki imajo več kot 30-letne izkušnje in znajo svetovati tudi v primeru najbolj kompleksnih situacij na terenu.

In imajo svojo servisno službo. Predvsem zato, da ob morebitnih težavah s čistilno napravo zaradi lastnih ali zunanjih vzrokov ne ostanete sami. Včasih že en sam telefonski klic do prave osebe reši vse.

Sodobne čistilne naprave so krmiljene z naprednim nadzornim sistemom, ki upravlja

različne režime obratovanja za najboljše rezultate, javlja alarme ob morebitnih težavah in omogoča posebne nastavitve, kot je poseben program delovanja za obdobje, ko ste na dopustu. Vse faze delovanja so optimizirane za najboljše rezultate čiščenja, računalniki pa omogočajo tudi ročno nastavljive režime delovanja v primeru večjih ali manjših obremenitev.

Prav tako so sodobni krmilni sistemi pripravljene na prihodnost in pričakovane zakonske zahteve, kot so na primer dodatne faze čiščenja – denitrifikacija, defosfatizacija in higienizacija.

Te zahteve bodo povzročile dodatne drage nadgradnje obstoječih čistilnih naprav in zamenjavo obstoječih čistilnih naprav starejšega datuma, ki jih ne bo mogoče nadgraditi.

Razvajanje vrta in gospodinjstva z deževnico

Odločitev za zbiranje in uporabo deževnice prispeva k prihrankom v denarnici zaradi nižjega zneska za vodo na položnici. Prihranimo lahko tudi do 50 % stroška za pitno vodo, če z deževnico zalivamo zelenjavni in okrasni vrt, peremo svoje jeklene konjičke in jo uporabimo v WC-kotličkih. Z mehko deževnico lahko tudi peremo perilo in privarčujemo tako na pralnih kot tudi mehkalnih sredstvih.

Zakaj se nakup prav zdaj izplača?

Namignili smo že, da podjetje Armex iz Ivančne Gorice praznuje 30 let obstoja. Zato so pripravili posebno akcijsko ceno za inovativno nemško čistilno napravo one2clean in komplet za zbiranje in uporabo deževnice, ki vsebuje vse od rezervoarja in črpalk, krmilnika do zadnjega tesnila s 30-odstotnim popustom.

Podravje • Iz studia Radia Ptuj

Sašo izpolnil prvi izziv

Četrtek večeri v radijski oddaji Orfejček – nova generacija prinašajo tudi nove izzive. Vsak mesec poslušalci z glasovanjem na Facebook profilu Radia Ptuj izmed treh predlaganih izzivov izberejo enega, ki ga mora voditelj Sašo Dobnik tudi izpeljati. Prejšnji mesec so poslušalci odločili, da mora Sašo peš priti iz Stars, kjer živi, do Radia Ptuj.

Foto: arhiv Radia Ptuj

Foto: arhiv Radia Ptuj

Izziva se je lotil na dan žena, in sicer navsezgodaj zjutraj. Od doma se je odpravil še v temi, saj je želel do radia priti do 10. ure, ko se zaključi Štajerska budilka. Izziv je bil zanj precej naporen, da je čas hitreje minil, pa je poskrbel tudi voditelj Štajerske budilke Tadej Gerečnik, ki se je Sašu pridružil na poti. Izziv je uspešno opravil, zato je bil Sašo ob prihodu v studio res zadovoljen: „Prvi izziv je torej opravljen. Posebnih priprav skorajda ni bilo, le kakšno atletiko sem pogledal,“ pove v smehu. Sicer pa je priznal, da ga je nekoliko začelo skrbeti kakšne tri pred izzivom, saj ni želel pogoreti že pri prvi nalogi. „Prvi šok zame ni bil na poti, ampak še doma v postelji. Sem bolj zaspane sorte in ob 5:40 še spim. Takrat sta me namreč poklicala Dalibor in Ta-

dej in treba je bilo na pot. Sprva je lep pogled na pokrajino zakrivala megla, drugi del poti, ko se mi je pridružil Tadej, pa je bil veliko lažji. Veliko sva se pogovarjala, prebirala komentarje na Facebooku, kjer je bilo moj izziv moč spremljati v živo, zato sem ob vsem tem kar pozabil na bolečino v nogah. Komentarji so bili zelo različni – eni hudomušni, drugi spodbudni, pa tudi vabila na malice, pijače in na masažo sva dobila. Se lahko zgodi še kaj lepšega, kot da te pridejo po poti zmasirati? “Hvala, Polona,“ je bil navdušen nad podporo

poslušalcev. Izkazala se je tudi trgovina Inplan, ki je poskrbela za malico, kot pravi Sašo, pa bo spomine na svoj podvig še kar nekaj časa čutil na nogah, saj se je med izzivom na njih nabralo kar nekaj žuljev.

Seveda ga je ves čas spremljala tudi njegova sovoditeljica Barbara Žerjav: „V Saša sem verjela od samega začetka, saj je mož beseda in tisto, kar reče, tudi naredi. Spodbujala sem ga vsako oddajo in mu celo dala kak napotek. Sašo v sebi nosi ogromno pozitivne energije in dobre volje in to je

tudi vse, kar potrebuje človek, da pride vedno znova na cilj.“

Ob koncu prvega izziva je Sašo dejal: “Bilo je res enkratno in vredno vsakega koraka. Hvala vsem za podporo in radiu za priložnost – zdaj pa gremo naprej. Za poslušalce namreč že pripravljamo nove zanimive izzive. Spremljajte Orfejček – nova generacija in na Facebooku Radia Ptuj oddajte glas za izziv, ki ga bom moral opraviti.“

Februarski izziv je podprlo Gostišče Pod goro.

nš

Sudoku • Sudoku

Izpolnite prazne kvadratke s številkami od 1 do 9. Pazite: vsaka številka se lahko v isti vodoravni ali navpični vrstici ter v istem manjšem kvadratu pojavi **le enkrat**.

	8	4		9	2		5	7
		9	5			6	2	
4	6			2				3
9								5
3			8				7	1
	9	6			3	7		
7	4		9	5		3	8	

6	3	4		2				
7			9	8		1		
		9					7	3
			2		4		8	
				3				
	7		6		8			
2	5					8		
		1		5	9			4
				6		3	1	5

Od torca do torca

Tadejev znakovskop

	Ljubezen	Posel	Denar	Zdravje
Oven	♥♥♥	☺☺	€	★☆☆
Bik	♥	☺☺☺	€€	★
Dvojčka	♥♥	☺	€€€	★☆☆
Rak	♥♥♥	☺	€	★☆☆
Lev	♥♥	☺☺☺	€€€	★
Devica	♥	☺☺	€€€	★
Tehničar	♥♥	☺☺☺	€	★☆☆
Škorpion	♥♥♥	☺☺	€€€	★
Strellec	♥♥	☺	€€€	★☆☆
Kozorog	♥	☺☺☺	€€	★☆☆
Vodnar	♥♥	☺	€€€	★☆☆
Ribi	♥	☺☺	€	★☆☆

Sestavil: Tadej Šink, horarni astrolog

(velja za teden od 14. do 20. marca 2023)

1 znak – slabo, 2 znaka – dobro, 3 znaki – odlično

Tednikova nagradna razrezanka • Kaj je na fotografiji?

Foto: ČG

Da boste lažje ugotovili, vzemite v roke škarjice, razrežite fotografijo po črtah in nato na novo sestavite kvadratke ter jih nalepite na papirnato podlago.

Pravilno sestavljeno razrezanko s svojimi podatki pošljite na naslov Radio-Tednik, d. o. o., Osojnikova 3, 2250 Ptuj, do ponedeljka, 20. marca. Lahko jo tudi fotografirate (skupaj s kupončkom z izpolnjenimi osebnimi podatki) in jo pošljete na elektronski naslov: tednik@radio-tednik.si.

Izmed vseh poslanih rešitev razrezanke bomo vsak teden izžrebali dobitnika zanimive in lepe nagrade, ki jo podarja Bukvica, knjigarna in papirnica. Zdaj pa veselo na delo!

Srečni izžrebanec Tednikove nagradne razrezanke je:

Miha Barovič, 2324 Lovrenc na Dravskem polju

Nagrado prejme po pošti. Iskrene čestitke!

Nagrado podarja

Tednikova nagradna razrezanka - kuponček

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta: _____

Telefon: _____

Lepi spomini ne bledijo!

Spomnite se dogodkov, ki so zaznamovali vas ali vaše bližnje, in si naročite arhivsko številko Štajerskega tednika zase ali jo kot izvirno in unikatno darilo podarite sorodniku, znancu!

Ker temelji prihodnosti ležijo v preteklosti!

Naročila: tajništvo družbe Radio-Tednik Ptuj. Cena izvoda z darilno embalažo je zgolj 15 evrov, za naročnike Štajerskega tednika pa 10 evrov.

Svet Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož, Žigrova ulica 6b, 2270 Ormož

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA/DIREKTORICE

Kandidat mora za imenovanje na funkcijo direktorja s 70 % delovno obveznostjo izpolnjevati splošne zakonske pogoje in posebne pogoje, skladno z Odlokom o ustanovitvi Javnega zavoda Knjižnica Franca Ksavra Meška Ormož (Uradni vestnik Občine Ormož št. 1/08):

- ima najmanj doseženo stopnjo izobrazbe, ki odraža VII/2 tarifni razred delovnega mesta, in sicer: specializacijo po visokošolski izobrazbi (prejšnjo) ali visokošolsko univerzitetno izobrazbo (prejšnjo) ali magistrsko izobrazbo, smer Umetnost in humanistika ter Družbene, poslovne, upravne in pravne vede,
- najmanj pet let delovnih izkušenj,
- poznavanje dejavnosti s področja dela zavoda,
- vodstvene in organizacijske sposobnosti ter znanja s področja upravljanja,
- opravljen strokovni izpit za bibliotekarja.

Če kandidat nima opravljenega bibliotekarskega izpita, ga mora v primeru imenovanja opraviti najkasneje v enem letu.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 5 let.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev ter program vodenja in razvoja zavoda pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:

Svet Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož
Žigrova ulica 6b
2270 Ormož

z oznako »Prijava na razpis za direktorja«.

Kandidati bodo pisno obvestilo o imenovanju prejeli v zakonitem roku.

Kandidat, ki se prijavi na razpisano delovno mesto, priloži izjavo, da soglaša, da se lahko njegovi osebni podatki javno obravnavajo na seji občinskega sveta, če je izbran in se zanj zaprosi za soglasje oziroma mnenje k imenovanju.

REVIJA V PRAKTIČNEM
FORMATU
ŽE V PRODAJI

www.salomongroup.si

Naročite

Štajerski **TEDNIK**

Vsak naročnik dobi:

- 20% popust pri malih oglasih
- revija STOP (spored)
- brezplačne priloge Štajerskega tednika (Kakovost bivanja, Avtodrom, Slovenske počitnice, Gremo na počitnice, Stotin, Kronika leta ...)
- poštna dostava.

Dvakrat tedensko aktualni dogodki iz Spodnjega Podravja s Prelekijo ter pregled dogajanja v Sloveniji in po svetu.

NAROČILNICA ZA Štajerski **TEDNIK**

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta: _____

Davčna številka: _____

Telefon: _____

Datum naročila: _____

Podpis: _____

RADIO TEDNIK Ptuj d.o.o.
Osojnikova c. 3
2250 Ptuj

Vrzi kamen tisti, ki si brez greha!

Izpoved prodajalke telesa

VSAK TOREK!

Ne spreglejte v novi Jani

Na izbranih prodajnih mestih na voljo v kompletu s časopisom **Novice Svet24**, za samo **3,59 EUR** v kompletu z revijo **Lady**, za samo **4,99 EUR**.

TOREK, 14. marec

- 00:00 Video strani
- 08:00 Jutranja telovadba
- 08:30 Mic Mengeš – zdravstvena oddaja
- 09:30 Revija tamburašev in mandolinistov
- 11:20 Ultrip Ormoža
- 12:10 Starpoint prodajno okno
- 13:20 Video strani
- 14:30 Italijanska trgovina – v živo
- 18:00 S pesmijo zanetimo veselje
- 19:30 Mic Mengeš – zdravstvena oddaja
- 20:00 Revija tamburašev in mandolinistov
- 21:50 Starpoint prodajno okno
- 23:00 Video strani

SREDA, 15. marec

- 00:00 Video strani
- 08:00 Jutranja telovadba
- 08:30 Mic Mengeš – zdravstvena oddaja
- 09:30 Pust je na Hajdini
- 10:20 10 let Vokalne skupine PGD Zlatolčje
- 12:00 Starpoint prodajno okno
- 13:00 Video strani
- 14:30 Italijanska trgovina – v živo
- 18:00 Rez potomke vinske trte v Staršah
- 19:30 Mic Mengeš – zdravstvena oddaja
- 20:00 Gospodinski večer v Dražencih
- 20:50 Projekt Siebendorf v Hajdošah
- 22:00 Starpoint prodajno okno
- 23:10 Video strani

PROGRAMSKI NAPOVEDNIK

TV program v živo tudi preko spleta: www.siptv.si

Uredništvo: Dornava 116d, 2252 DORNAVA; info@siptv.si
kontakt: 02 754 00 33; 041 618 044; www.siptv.si

ČETRTEK, 16. marec

- 00:00 Video strani
- 08:00 Jutranja telovadba
- 08:30 Mic Mengeš – zdravstvena oddaja
- 09:30 Koncert Okteta Dornava z gosti
- 10:40 Večer ljudskega petja in domačih viž
- 12:10 Starpoint prodajno okno
- 13:10 Video strani
- 14:30 Italijanska trgovina – v živo
- 18:00 Blagoslov obnovitvenih del in zahvalna maša
- 19:30 Mic Mengeš – zdravstvena oddaja
- 20:00 Kronika iz občine Dornava
- 21:10 Obnova strehe na zvoniku sv. Doroteje
- 21:10 Starpoint prodajno okno
- 23:15 Video strani

Mali oglasi

STORITVE

PRODAJAMO razcepljena bukova drva vseh dimenzij in bukovo hlo-dovino ter zelo kakovostne smre-kove pelete, brezplačna dostava, ugodna cena. Danilo Horvat, s. p., Moškancji 1d. Tel. 051 667 170.

ODKUPUJEMO vse vrste hlo-dovine iglavcev in listavcev, hrast, bukev, bor, smreka ... Možnost odkupa tudi na panju in spravilo lesa. Aleksander Šket, s. p., Irje 3d, 3250 Rogaška Slatina. Tel. 041 785 318.

KMETIJSTVO

KUPIMO traktor, traktorsko priko-lico, cisterno za gnojevko, krožne brane, cepilnik za drva in preosta-lo kmetijsko mehanizacijo. Telefon 041 923 197.

NESNICE, rjave, črne, grahaste, le-ghorn in štajerke, v začetku nesno-stij, ter bele piščance, 4-tedenske, naročila po tel. 040 531 246. Kmetija Rešek, Starše 23, možna brezplačna dostava.

PRODAM tri ovce za nadaljnjo rejo in kozlička brez rogov za nadaljnjo rejo. Tel. 040 217 485.

DELO

POTREBUJEMO osebo za ra-zvoz hrane in osebo za jutranje čiščenje, približno 2 uri. Infor-macije 031 301 116. Picerija Slonček iz Prešernove 19.

Umrli so

Umrli so: Stanko Jus, Dobrina 9, roj. 1963 – umrl 1. marca 2023; Antonija Voglar, roj. Križanec, Ptuj, Krambergerjeva pot 12, roj. 1935 – umrla 1. marca 2023; Štefanija Butolen, roj. Jerič, Čeremožiše 23, roj. 1932 – umrla 1. marca 2023; Marija Šolar, roj. Rogina, Skorba 20, roj. 1930 – umrla 1. marca 2023; Jožef Jelen, Ložina 1, roj. 1933 – umrl 2. marca 2023; Martin Anžel, Kicar 44, roj. 1963 – umrl 2. marca 2023; Angela Feguš, roj. Šijanec, Ptuj, Štrafelova ul. 18, roj. 1937 – umrla 3. marca 2023; Anton Vuzem, Ptuj, Murščevo ul. 8, roj. 1940 – umrl 3. marca 2023; Marija Krajnc, roj. Kozel, Podlehnik 32, roj. 1943 – umrla 6. marca 2023; Ljudmila Majcenovič, roj. Jontes, Gorišnica 113, roj. 1938 – umrla 5. marca 2023; Marija Gönc, roj. Hofer, Ptuj, Groharjeva pot 2, roj. 1932 – umrla 7. marca 2023.

Štajerski TEDNIK

www.tednik.si

Stajerskitednik

Stajerskitednik

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta, dedija, brata in strica

Stanka Jusa

IZ DOBRINE 9

ŽETALE

se iz srca zahvaljujemo Urgentni službi za hitro intervencijo, PGD Žetale za pomoč in izvedbo pogreba, župniku Cirilu Čušu za zelo lepo opravljen cerkveni obred, pogrebni službi Mir, bivšim sodelavcem Cinkarne Celje, kolektivnu Cinkarne Celje, DU Žetale, pevcem za odpete žalostinke. Hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovane svete maše, sveče in cvetje. Hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste nam stali ob strani v teh težkih trenutkih.

Žalujoci vsi njegovi

Skromno si živila, v življenju mnogo pretrpela. Nihče ne ve, kaj si takrat želela. Tam zdaj mirno spiš, a v naših srcih še živiš.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mamice, mame in ome

Anice Robič

rojene Rodošek

IZ APAČ 126

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, za svete maše ter nam izrekli sožalje. Hvala gospodu župniku za opravljen cerkveni obred, gospe Roziki Drevenšek za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke, pogrebne mu podjetju Mir.

Žalujoci: hčerka Irena z družino, vnuki in pravnuki

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da je v 93. letu umrl naš dragi

Anton Jager

S PTUJSKE GORE 14

Od njega se bomo poslovili v sredo, 15. marca 2023, ob 14. uri na pokopališču na Ptujski Gori. Žara bo položena v vežico na dan pogreba ob 12.30.

Žalujoci vsi njegovi

Dozorel je čas, za rod sem poskrbel, da se življenje moje nadaljuje, da lažje bom zapustil svet, spomin na mene – pesem naj ostane. (F. Gnilšek)

V 90. letu se je poslovil ljubljeni mož, oče in dedek

Franjo Gnilšek

Od njega se bomo poslovili v petek, 17. marca, ob 12. uri na novem ptujskem pokopališču. Žara bo položena v vežico na dan pogreba ob 10. uri. Pogreb bo v ožjem družinskem krogu.

Sveče prijazno odklanjamo.

Žalujoci: žena Marija, hči Vesna in sin Izidor z družinama

54. Narodno glasbeno festival
Ptuj 2023
1. septembra 2023

40 dni brez alkohola
V ZNAMENJE SOLIDARNOSTI Z VSEMI, KI TRPIJO ZARADI ALKOHOLA.
22. 2. - 8. 4. 2023
BESEDA ZDRAVI

Z GLASBO DO SRCA
Bodite v Marjanovi družbi vsako sredo med 20. in 24. uro na radiu Ptuj.

MALE OGLASE, OSMRTNICE, OBVESTILA IN RAZPISE LAHKO NAROČITE

ZA TORKOVO IZDAJO	DO PONEDELJKA ZJUTRAJ DO 9. URE
ZA PETKOVO IZDAJO	DO ČETRTRKA ZJUTRAJ DO 9. URE

maida.segola@radio-tednik.si, tel. 02 749 34 16 ali marjana.pihler@radio-tednik.si, tel. 02 749 34 10, za večje objave predhodno pokličite.

Štajerski **TEDNIK**

PeTV Ptujska televizija PISANA • ZABAVNA • AKTUALNA

TOREK 14. marec	SREDA 15. marec
7:30 Glasbena osmica (slo.)	7:30 Glasbena osmica (tuj)
8:05 Otroški kotiček 9. oddaja	8:00 Otroški kotiček 9. oddaja
8:30 Kronika Občine Hajdina	8:25 Bralni razgledi 10. oddaja
9:30 Glasba za vse	8:40 Sola zdrava
10:00 Tele M	9:55 Animirana pripovedka
10:25 Dober večer	10:00 Tele M
11:20 Čista umetnost – marec	10:25 Dober večer
12:00 Ptujška kronika	11:20 Čista umetnost – marec
12:25 Iz dežele ob Muri 43. oddaja	12:00 Ptujška kronika
13:00 Pogled nazaj	12:25 Iz dežele ob Muri 43. oddaja
13:25 Koncertni cikel	13:00 Glasba za vse
14:25 Tele M	13:30 Pogled nazaj
14:55 Videostrani	13:55 Tele M
18:00 Ptujška kronika	14:25 Videostrani
18:25 Glasbena osmica (tuj)	18:00 Ptujška kronika
18:55 Pomurski tednik	18:25 Glasbena osmica (slo.)
19:30 Bralni razgledi 10. oddaja	19:00 Pomurski tednik
19:45 Zapuščina Stefke Cobej	19:35 Otroški kotiček 9. oddaja
20:00 Ptujška kronika	19:50 Arbitrium
20:25 Utrip Ormoža	20:00 Ptujška kronika
21:10 Čista umetnost – marec	20:25 Utrip Ormoža
21:45 Cesarsko kraljevi Ptuj	21:10 Čista umetnost – marec
22:00 Ptujška kronika	21:45 Bogatajevi dnevi 2022
22:25 Pogled nazaj	22:00 Ptujška kronika
22:50 70 let dr. Ljudevita Pivka	22:25 Kronika Občine Hajdina
00:00 Videostrani	23:25 Pogled nazaj
ČETRTEK 16. marec	23:50 Dober večer
7:30 Glasbena osmica (slo.)	01:00 Videostrani
8:05 Sola zdrava	
9:20 Bralni razgledi 10. oddaja	
9:35 Otroški kotiček 9. oddaja	
10:00 Tele M	
10:25 Dober večer	
11:15 Iz dežele ob Muri 43. oddaja	
11:50 Kdo?	
12:00 Ptujška kronika	
12:25 Pogled nazaj	
12:50 Čista umetnost – marec	
13:25 Glasba za vse	
13:55 Tele M	
14:25 Videostrani	
18:00 Ptujška kronika	
18:25 Portal	
18:30 Kronika Občine Hajdina	
19:30 Pogled nazaj	
20:00 Ptujška kronika	
20:25 Glasbena osmica (tuj)	
20:55 Gasilski kongres 2018	
21:30 Futsal magazin S09E26	
22:00 Ptujška kronika	
22:25 Čista umetnost – marec	
22:55 Iz dežele ob Muri 44. oddaja	
00:00 Videostrani	

Ptujska televizija PeTV, E.031 684 808, info@petv.tv, www.petv.tv

Snemanje porok

BK PRODUKCIJA

BK Produkcija
Tržaška cesta 65, 2000 Maribor
info@bkprodukcija.si
031/344-639

www.bkprodukcija.si

uresničujemo sanje in pišemo zgodbe z vami

For special people with Love

PRI PRODAJALCIH ČASOPISOV

REPORTER

SPOLNE ZLORABE V KONJENIŠKEM KLUBU LJUBLJANSKE ELITE

OZADJE AFERE
Spolne zlorabe mladoletnic v konjeniškem klubu ljubljanske elite

MISIJA PAVEL RUPAR
Z upokojensko stranko do četrte Janševe vlade

AIR SLOVENIA
Grobarica Adrie Airways ustanavlja novo Adrio

INTERVJU
Marian Jurenc, nekdanji direktor POP TV – Nisem bil tajkunski lastnik

www.reporter.si

IZ NOVE ŠTEVILKE

Spodnje Podravje • So bili v Lenartu spet na delu sovražniki mačk?

Najbolj jih ogrožajo strupi za škodljivce

Na družbenih omrežjih, ki so vsak dan polna objav o zavrženih mačjih mladičih, ki iščejo topel dom, nas je pred dnevi pretresla fotografija mrtvega odraslega muca, ki je zastrupljen poginil v hudih mukah.

Črno-bel lepotec se je potem, ko je pojedel strup, očitno zavlekel na dvorišče Divjakovih na lenarški Ribiški poti, zato lastnica hiše Danica Divjak ne ve, čigav je bil, a glede na to, da je bil negovan, je najbrž imel gospodarja. Na spletu je objavila muckovo fotografijo, zraven pa pripisala, da to ni prva zastrupljena žival, ampak že tretja v kratkem času, saj sta tudi prva dva končala na enako žalosten način. »Morda bi ti na vrtu res naredil kakšen kupček, a vidi, da je bil tudi on, tako kot ti, ki to počneš, samo bitje na

tem svetu. Ki pa ga bo zdaj nekdo zelo pogrešal. Zamisli se, upam, da boš tudi ti kdaj tako trpel kot te živali,« je ogorčeno zapisala.

Namerno zastrupitev je težko dokazati

Zgodbe o zastrupljenih psih ali mačkah se občasno pojavijo v medijih. Tik pred izbruhom epidemije covid-19 smo poročali o množičnem zastrupljanju na kar treh lokacijah po Sloveniji. Najprej je na območju Košnice pri Celju poginilo več psov; vsem je bilo skupno, da

so umrli v hudih krčih, ki spominjajo na epileptične napade, zato je policija posumila, da vabe z neznanim strupom nekdo nastavlja namerno. Več primerov zastrupitev so beležili tudi na veterini v Gornji Radgoni, kjer naj bi vabo s strupom psi zaužili na nasipu pri stadionu in v Radgonskem parku. Skoraj istočasno so za posledicami zastrupitve s strupom za glodavce poginili dva psa in ena mačka na Ptuju. Čeprav so lastniki takrat nemudoma poiskali pomoč veterinarja, je bilo za njihove hišne ljubljence že prepozno. Strup naj bi zastrupilevalec skrnil v meso, zato so veterinarji lastnike živali v tem delu Ptuja pozvali, naj bodo pozorni na to, kaj njihova žival zaužije.

Zadnjih primerov iz Lenarta v tamkajšnji veterinarski bolnici niso mogli komentirati, ker z njimi niso bili seznanjeni. »K nam niso pripeljali nobene zastrupljene živali, saj jim očitno ni bilo več pomoči,« pravi veterinar Vinko Mlakar. »V zadnjem času na srečo tudi ne beležimo ničesar podobnega, je pa res, da je zelo težko dokazati, ali je žival namerno zastrupljena.

Psi in mačke kot kolateralna škoda

Če je strup skrit v meso, potem je seveda več kot jasno, da je bil na delu zastrupilevalec. A takih primerov ni veliko, menijo veterinarji, veliko več je namreč tako imenovanih nenamernih zastrupitev, ko ljudje nastavljamo vabe za zaščito pred škodljivci. »Seveda je namen strupenih vab, da privabljajo ciljne vrste živali. Žal pa zaradi svojega mamljivega vonja ali okusa nemalokrat klonejo tudi kolateralne žrtve, to so psi in mačke,« pravi Tanja Usar iz dupleške veterinarske ambulante Usar.

Največja težava so strupi za miši in podgane, dodaja Emil Senčar iz Veterinarske bolnice Ptuj. »Lastniki bi morali biti zelo previdni, kako nastavijo te vabe, in sicer tako, da domače živali ne pridejo do njih. Tiste rdeče ali modre vabe so zelo zahrbtno, saj se posledice zastrupitve, najprej je to krvav urin, pokažejo šele tri do štiri dni po zaužitju. Če lastnik ne ukrepa pravočasno, je to za žival lahko usodno, saj strup

Foto: FB

Zastrupljeni muc, eden od treh, ki je v zadnjem času poginil v Lenartu.

vpliva na strjevanje krvi; krvavitve se namreč ne ustavi več. Zdjaj so na tržišču že nove generacije strupov, na primer črne vabe za glodavce, ki upočasnijo življenjski ritem, delujejo, kot da bi žival dobila anestezijo, pade v komo in pogine.«

Strupi za podgane, polže, insekte ...

Tudi polžemori, ki jih uporabljajo vrtničarji, niso nič manj nevarni, nadaljuje Senčar. »V modrih zrnčih je snov mesarol, ki deluje na živčevje. Očitno so te granule okusne, saj jih tako psi kot mačke radi zaužijejo, celo zelo izbirični pekinezerji, ki skoraj nič ne jedo, se jih lotijo. Če hočemo preprečiti pogin ali kakšne trajne posledice, je tudi v tem primeru pomembna takojšnja veterinarska pomoč.«

Kot vrtničarski narod si Slovenci razumljivo želimo slatno solato z domačega vrta, a pri tem ne smemo pozabiti, da do vrta, na katerem smo nastavili polžemor, ne smejo dostopati psi in mačke. A strupi za podgane in polže niso edini, ki škodijo hišnim ljubljencem. »Še ena skupina strupov, ki je sicer večinoma namenjena zatiranju

Gre za kaznivo dejanje

Zastrupljanje živali je kot prekršek opredeljeno v zakonu o zaščiti živali, gre pa lahko tudi za kaznivo dejanje mučenja živali. Storilca lahko doleti denarna kazen ali celo zapor do dveh let, pri čemer je pomembno, da ljudje vztrajajo pri prijavi na policijo. Če je le možno, naj priložijo fotografijo strupene snovi, za uspešno dokazovanje pa je seveda najbolje, kadar storilca zalotimo na kraju kršitve oziroma imamo priče o dogodku.

Kadar sumimo, da je naša žival zaužila strupeno snov, nemudoma poiščemo pomoč veterinarja, saj so lahko usodne že minute. Če je le možno, naj ne bodo živali brez nadzora, kar pa je lažje doseči pri psih kot pri mačkah. Znaki zastrupitve se lahko pokažejo že v nekaj minutah kot oteženo dihanje, nekoordinirana hoja, motnje v zavesti, možne pa so tudi motnje vida, slinjenje, bljuvanje s krči, nekontrolirano izločanje, pojavi se lahko tudi driska.

mrčesa (insekticidi) ali škodljivcev (herbicidi, pesticidi) v kmetijstvu, predstavljajo nevarnost zanje. Medtem ko je za prej omenjene strupe značilno, da povzročijo zastrupitev po tem, ko jih je žival zaužila, pa za te velja, da lahko vstopijo v telo tudi preko kože. Poleg kože se lahko v živalski organizem vnesejo tudi preko dihalne sluznice, seveda pa jih lahko žival tudi zaužije. Znaki

zastrupitve nastopijo zelo hitro, na primer že pol ure po stiku. Takrat opazimo močno zoženo zenico, slinjenje, bruhanje in drisko, bolečine v trebuhu, uhajanje urina in po trzanju mišic sledečo rigidnost udov. Krči so lahko tudi zelo močni, pojavi se paraliza okončin, zaustavitve dihanja in koma,« pojasnjuje Usarjeva.

Senka Dreu

Foto: Pixabay

Veterinarji ugotavljajo, da se povečuje število zavrženih mačk, čeprav je vse več ljudi mar za dobrobit živali.

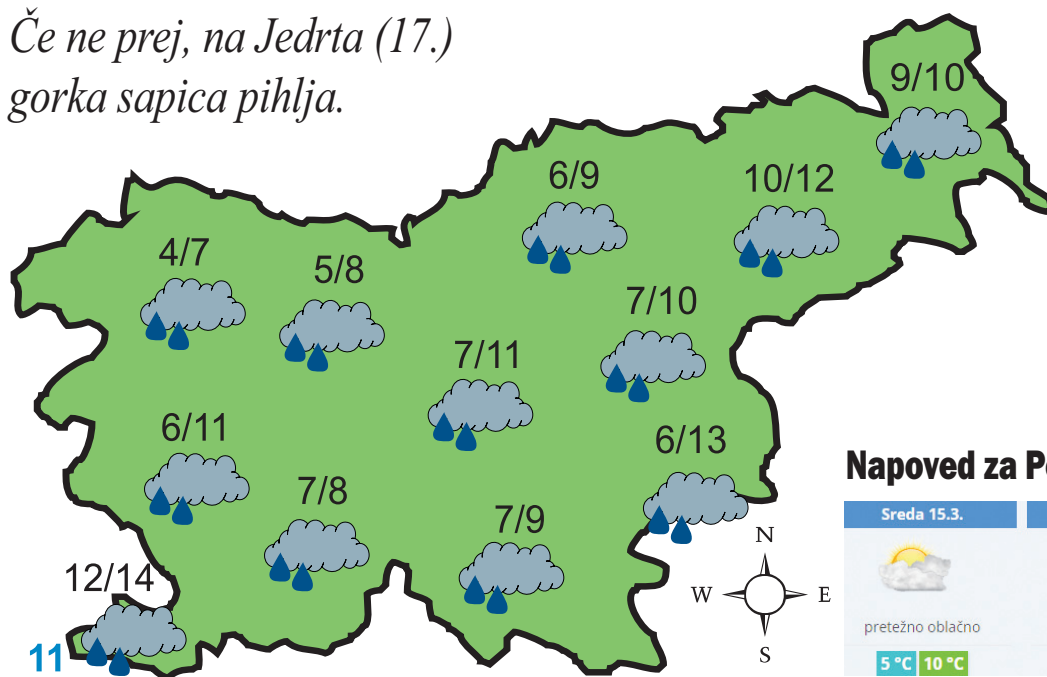
Zavržene mačke – paradoks sodobne družbe

Sicer pa se na veterinah soočajo s povečanim številom zavrženih mačk. »Dnevno jih dobivamo,« pravi Senčar. »Težko je to razumeti: po eni strani je vse več ljudi, ki jim je mar za dobrobit živali, del družbe je zelo občutljiv in sočuten, po drugi strani pa toliko mladičkon konča v škatlah, v gozdu ali kako drugače zavrženih. Torej imamo še vedno tudi veliko do živali brezčutnih, celo neusmiljenih ljudi. In kar je najhuje, ti mladički so pogosto okuženi z neozdravljivimi mačjimi boleznimi, zato potrebujejo posebno oskrbo in še težje najdejo lastnika, ki je to breme pripravljen prevzeti. Edina rešitev pri omejevanju neželenih rojstev sta sterilizacija in kastracija, pri čemer pa je še zmeraj veliko predsodkov, češ, ubogi samček, mu boste vzeli moškost. Pogosto mi kakšna gospa, ki ji svetujem kastracijo psa ali mačka, reče, da se mora najprej z možem pogovoriti, saj da je proti vsakim takim posegom v naravo živali. Akcije, ko te posege opravimo po nižji ceni, so dobro obiskane, tudi cen že dolgo nismo spreminjali, da bi ostale dostopne vsem.«

Toda podražitve vseh življenjskih stroškov bi lahko vplivale tudi na skrb za domače živali, se boji Elena Mlakar iz Veterinarskega centra Mlakar na Ptuju. »Samo upam lahko, da ne bo zaradi tega število zanemarjenih in zavrženih živali v prihodnje še naraščalo, namesto da bi padalo.«

Rojstva: Megi Rejc – deklica Leoni; Katja Škerget – deklica Neli; Doroteja Halec – deček Oliver; Laura Korošec – deček Žiga; Milena Aleksic – deček Teodor; Sara Lampret – deček Adrian; Agnes Komauer – deček Adam; Rebeka Horvat – deček Karlo; Živa Hanželič – deček Miro; Katja Mernik – deček Mark; Brigita Bukovec – deček Luka; Katja Hercog Trčko – deček Lovro; Katja Cegnar – deček Tim; Lucija Hameršak – deček Leo.

Če ne prej, na Jedrta (17.) gorka sapica pihlja.

Danes bo oblačno. V zahodnih krajih bo občasno deževalo, popoldne in zvečer se bo dež razširil nad vso Slovenijo. Ob morju bo pihal jugo, v notranosti jugozahodnik, ki bo zvečer oslabil. Najnižje jutranje temperature bodo od 3 do 10, ob morju okoli 12, najvišje dnevne od 6 do 18 °C.

OBETI: Do srede zjutraj bodo padavine večinoma ponehale, le na jugu bo sprva še možna kakšna malenkost. Nekoliko hladneje bo.

Napoved za Podravje

Sreda 15.3.	Četrtek 16.3.	Petek 17.3.
pretežno oblačno	pretežno jasno	pretežno oblačno
5 °C 10 °C	-3 °C 11 °C	-1 °C 13 °C

Vir: ARSO